

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Berlinsko pismo

Berlin, sredi avgusta.

Šele nekaj dni bivar v Berlinu pa že vidim, da je politično življenje tu gori v srcu Nemčije vse bolj napeto in nervozno kakor v našem Monakovem, ki se mi stovrav sedaj dozdeva kakor idila in komaj čakam, da ga zopet vidim.

Mislil sem, da bom po pruskem ljudskem glasovanju, ki je za vladno kakor znano ugodno izpadlo, prišel v politično zatijše. Temu pa ni tako. Vedno bolj je jasno, da močne politične skupine delajo smotreno za državni udar in za politični prevrat v državi. Ljudsko glasovanje je bilo sicer inscenirano od Hitlerjancev, a so za njimi stali in jih krepko podpirali komunisti. Poročila v kakem drugem smislu niso točna. Na zadnjem zborovanju komunistične internacionale, 27. julija, so svojim članom izdali izrecno parolo, naj gredo vsi na volišče in naj kar moč agitirajo za udeležbo, ker je to najboljša sredstvo, da se razdvoji meščanske stranke, neti politične strasti in povzroča nemire.

Izid glasovanja sicer ni uresničil skrajnih pričakovanj a komunisti zato še niso položili orožja. Opazuje se nasprotno pospešena delavnost komunistične stranke in njenih voditeljev. Domnevajo, da pripravljajo komunisti dalekosežne akcije za bližnji jesen in zimo, ki bo radi velikega številca brezposelnih in rastoče bede ljudskih množic naravnost strašna. Največji zaveznik komunistov je gospodarska kriza, ki jo komunistični agitatorji izrpnno izrabljajo za svoje prevratne namene.

Komunisti so najopasnější sovražniki vlade. Ne-le zato, ker ne morete nikdar prav vedeti, s kolikimi silami v resnici razpolagajo — gotovo je le, da imajo ogromno denarja — in da njihov pokret ne predstavlja le fizične ampak predvsem idejno silo. Predvsem so nevarni zato, ker tako določinsko izrabljajo splošno ljudsko bedo in ker se poslužujejo prav zločinskih sredstev, da razburjajo javnost in enervirajo ves varnostni aparat. Dejansko so dosegli, da živi vse v neki čudni negotovosti in razburjenosti. V Berlinu se to strašno občuti. Kako tudi ne? Naenkrat vam sredi belega dne ob največjem dnevnem prometu počti strel in že se zruši smrtno zadeti policisti, ki je pravkar opravljal varnostno službo. Zadetki so navadno vselej smrtni, a atentatorjev nikdar ne dobe. Govori se vse mogoče. Da imajo komunisti oostrostrelske čete, ki so se izvežbale v raznih nacionalnih organizacijah, kamor so se znali spretno utihotapiti in da obstoja tajno vodstvo, ki vso akcijo smotreno vodi, Policija dobiva grožnja pisma, v katerih se s smrtjo grozi tistim, ki bi proti komunistom nastopali ali jih skušali izslediti. S to taktiko hočejo komunisti očividno demoralizirati varnostne čete in zrušiti njihovo disciplino. Od vseh strani se čujejo glasovi, naj vlada proti komunistom energično nastopi. S takim delavskim paradizem, kot ga doživlja Rusija, naj se Nemčije ne skuša rešiti.

Veliko pozornost je vzbudil članek v današnji (št. 377) »Berliner Börsen-Zeitung«. Po tem članku naj bi nemški komunisti imeli skrivno izdelan načrt za ilegalno akcijo, s katero naj bi v primernem trenutku začeli. Upravni aparat stranke organizacije, ki je dovoljen, naj še nadalje obstoja, dokler ga policija ne bo prepovedala. V tistem trenutku pa bi tajna organizacija prevzela njene posle. Iz nadaljnjih podrobnosti, ki jih list navaja, bi sledilo, da je tajna komunistična organizacija že v podrobnosti zgrajena.

Ljudsko glasovanje v Prusiji je vrglo vso pozornost javnosti proti desnici. Z atentati na varnostne organe pa komunisti zopet nemilo opozarjajo nase, da se njihovega kretanja niti malo ne sme pustiti v vidika. Položaj vlade je neverjetno težaven. Fašiste in pa težko buržuazijo bi bilo seveda kaj lahko dobiti za kakršnokoli protikomunistično akcijo. Toda vsi smo si na jasnem, da bi tak korak položaj samo silno poslabšal in utegnil privedi do nevdržnega položaja, kar si komunisti najbolj žele. Tudi socialisti so jim gorki, kakor so že ponovno dokazali v Prusiji, kjer imajo ves političen aparat v svojih rokah. Toda je veliko vprašanje, koliko imajo socialisti še moči med samimi delavskimi masami. Gotovo je, da so veliko izgubili in še neprestano gube v prid komunistom. Socialisti bi radi plavalji tako po sredi. Na eni strani bi med proletarijatom hoteli veljati za glasnike najbolj radikalnih socialnih reform, istočasno pa vsak vose, da z ozirom na svoje pristaje, ki nikakor niso več »proletarijat«, ki nima drugega zgubiti kakor okove, njihovih socialnih tirad ni jemati preveč resno. Zelo so si škodovali z neiskreno taktiko na zadnjem zborovanju II. internacionale na Dunaju. Glavni predmet razprav je bila kakor znano »razorožitve«. Socialisti so prebrisano poslali na govorniški oder — Švicarje, sodruge Grimma, Schneidera, Schmidta, ki so na strahotne načine grmeli proti vojnim kreditom, ne da bi se pri tem postavili v nevarnost nezanesljivih patriotov, ker je Švica itak demilitarizirana država. Po tej komediji so bile sprejete resolucije, ki od DN zahtevajo »pospešeno razorožitveno delo«. Tako se po želji naših socialistov, ki prevladujejo v II. internacionali ni nič konkretnega sklenilo. Razumljivo. Sicer bi jim kak pravoverni socialist utegnil učiti, da so baš oni omogočili gradnjo velikih bojnih križark, kar je resnica.

Težko je torej reči, kdo v Nemčiji obvlada politični položaj. Državno krmilo je slejkoprej trdno v rokah kanclerja Brüninga, ki živi vedno večje zaupanje najirših krogov nemškega naroda, dasi za svoje ukrepe nima vedno soglasja svojega centra. Padla je beseda, in sicer kot izjava njegovega političnega nasprotnika, da je Brüning največji nemški kancler za Bismarckom.

Inozemstvo k desetletnici Nj. V. kralja

Ljubljana, 17. avg.

Prav lepa manifestacija v proslavo 10-letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. se je vršila nocoj ob osmih po ljubljanskih ulicah. Razna ljubljanska narodna društva so namreč priredila manifestacijski spreved, ki se je izvršil prav krasno. Na čelu spreveda je korakala železničarska godba »Sloga«, svirajoča razne domoljubne marše in melodije. Vodil jo je dirigent g. Svetel. Za to godbo je šla godba dravske divizije, obe godbi pa so spremljali vojaki s plamenicami v rokah. Za godbama pa so šli številni člani raznih domoljubnih društev, zlasti mnogo patriotične mladine in ostalega občinstva. Spreved je šel povsod skozi gost špalir občinstva. Vsa manifestirajoča množica pa je ves čas navdušeno vzklikala Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu in napredku Jugoslavije. Grad je bil tudi nocoj sijajno razsvetljen.

Ljubljana, 17. avgusta. AA. Za čestitke, ki jih je poslal gospod ban imenom prebivalstva dravske banovine Nj. Vel. kralju povodom 10-letnice vladanja, je prejel z Najvišjega mesta sledečo zahvalno brzojavko:

Dr. Drago Marušič, ban, Ljubljana. »Zahvaljujem na čestitci in izrazima odanosti in vernosti Vama i stanovništvu dravske banovine — Aleksander.«

Francoski glas

Pariz, 17. avgusta. AA. O priliki proslave desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je objavil francoski publicist Albert Guillien v

Madrid, 17. avg. Očividno pod pritiskom čedaje bolj zapletajočega se socialnega vprašanja in radikalizacije delavskega in kmetkega proletarijata sta se madridska vlada in voditelj katalonskega avtonomizma Macia v zadnjem trenutku zblizala. Dočim so še nedavno madridski listi pisali, da bi bil prihod Macie v Madrid zelo neoportun, je zdaj Macia prišel v Madrid in katalonsko ustavo v svečanem sprejemu izročil ministrskemu predsedniku v navzočnosti več ministrov.

Kakor znano, je katalonsko prebivalstvo pri plebiscitu sprejelo ustavo za Katalonijo. Pri tej priliki se je pela prej strogo prepovedana katalonska himna »El Segadors« (Kosec), ki se je pela svojčas pri vstaji katalonskih kmetov zoper Kastiljo. Stotisoč so svečano prisegli, da bodo, če treba, za svobodo Katalonije umrli.

Ta katalonska ustava določa, da katalonska država obsega province Barcelona, Girona, Terragona in Lerida, vendar pa se baskiške province in Galicija tudi lahko priključijo kot avtonomne province h katalonski državi, če v to privoli tako katalonski kakor madridski parlament. Državni jezik je katalonski, v občevanju z osrednjo vlado pa se ima rabiti špansčina. Pravice madridske vlade glede zunanje politike, armade, carinskih in tarifskih zadev kakor tudi skupnih financ so natateno določene. Šolstvo, pravosodje in policija, oziroma javna varnost, pa so izključna kompetenca barcelonske vlade. Poleg katalonskega parlamenta se ustanovi tudi najvišje katalonsko sodišče. Ustava ima tudi določbo, da katalonski vojaki ne smejo služiti izven mej Katalonije.

Dočim Katalonci zahtevajo, da ima madridska ustavodajna skupščina katalonsko ustavo enostavno nespremenjeno sprejeti na znanje in vključiti v splošno ustavo španske republike, je madridska vlada od samega začetka stala na stališču, da ima konstituenta pravico katalonsko ustavo revidirati in, če treba, spremeniti. Kako sta se sedaj vlada in Macia sporazumela, še ni znano. Na vsak način pa se je moral med avtonomisti in madridskimi centralisti skleniti sporazum.

Pri slovesnem sprejemu v Madridu je imel Macia na ministrskega predsednika in na ostale zastopnike madridske vlade nagovor, v katerem je med drugim dejal, da katalonska ustava nikakor nima tistega značaja, kakor so ji ga pripisovali v Madridu. Katalonci, ki so prišli v Madrid, da izročijo vladi katalonski statut, ne predstavljajo nobene poslanstva tuje države, ampak so prišli v svojo lastno zemljo. Katalonci so prvi dvignili zastavo španske republike in zato je le pravično, če republika prizna Kataloncem samostojnost, ki nikakor ne bo razdrila skupne španske države, ampak

Von Oldenburg utegne imeti prav. Naj tudi ne upoštevamo Brüningovega obširnega znanja, trdne volje in jasnega stremjenja, s katerim gre nemajno za svojim ciljem, moramo sneti klobuk pred kanclerjevo neustrašenostjo, ki jo kaže napram množici in javnemu mnenju, ko mu očividno sploh ni za popularnost in si upa diktirati tudi jako nepopularne odredbe, ako je uverjen, da so potrebne za rešitev domovina.

Dr. W.

listu »Petit Parisien« članek, v katerem naglašja, da je malo vladarjev, ki bi svoj narod tako modro vladali, kakor kralj Aleksander. Kralj Aleksander si je že kot prestolonaslednik v najbolj kritičnih časih svojega naroda stekel neminljive zasluge. Zlasti velike so bile njegove zasluge med svetovno vojno. Kot vladar je kralj Aleksander dokazal, da ima jasno začrtane cilje in krepko voljo. Dne 6. januarja 1929 je prekinil notranje borbe, ki so ogrožale temelj Jugoslavije in vso bodočnost jugoslovenskega naroda. Kralj je brez kolebanja vzel nase odgovornost, vzpostavil slovo, odstranil ljubosumnost med posameznimi pokrajinami in ves narod podredil svoji avtoriteti. Kmalu nato se je pokazalo, da so jugoslovanski državljani brez razlike sprejeli načelo edinstva. Tako je kralj Aleksander rešil Jugoslavijo. Kralj je obvaroval edinstvo Jugoslavije. Vse to je dosegel s svojo hrabrostjo, modrostjo in odločnostjo. S tem je uredil Jugoslavijo in okreplil mir na Balkanu in v Evropi. Zato se tudi Francozi pridružujejo Jugoslovanom in žele kralju Aleksandru še dolgo in srečno vladanje.

Poliske čestitke

Varšava, 17. avgusta. AA. O priliki proslave 10-letnice vladanja jugoslovenskega kralja Aleksandra priobčujejo večerajšnji listi članke, ki so posvečeni Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Članki so opremljeni s slikami kralja, kraljice Marije in prestolonaslednika Petra.

»Gazetta Poljska« pravi med drugim, da je

kralj Aleksander simbol velikega nacionalnega ujedinjenja in da se je odlikoval tako na prestolu kakor prej v vojni, ko je bil vrhovni poveljnik. Glede popularnosti se z njim lahko kosa belgijski kralj Albert I.

»Ilustrovani Kurier« poudarja, da si je kralj Aleksander osvojil ljubezen vsega naroda v najbolj kritičnih trenutkih svetovne vojne. Prav take je kralj Aleksander iskren sodelavec pri miru in odločen pristaš pacifizma.

»Kurier Poranny« priobčuje dolg članek o Jugoslaviji in o njenih odnošajih s Poljsko. Pisec zaključuje svoj članek z najlepšimi željami za herojskega kralja junaškega jugoslovenskega naroda.

»Kurier Varšavski« poudarja, da je kralj Aleksander vladar docela slovanskih dežel in da vlada nad narodom, ki je prijatelj Poljske. Kralj Aleksander, pravi pisec, ni samo velik vojskovedja, temveč je tudi iskren in delaven pacifist.

Proslava v Parizu

Pariz, 17. avgusta. AA. V proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra je bila na pobudo ruskega mitropolita Evlogija, ruskega duhovnika Smirnova in ob asistenci treh ruskih duhovnikov in našega dijakona Bidiča svečana služba božja v tukašnji ruski cerkvi. Službi božji so prisostvovali naš poslanik v Parizu Spalajkovič, vojaški odposlanec general Nenadovič, svetnik poslanstva Cincar-Markovič in tajniki poslanstva. Cerkvica je bila polna jugoslovanskih državljanov.

Sprava med Katalonci in Madridom

Zamora je Macio svečano sprejel - Katalonija dobi ustavo, katero želi

bo Katalonce vezala z ostalo Španijo po svobodnem soglasju. Ko je Macia ustavo izročil v roke ministrskemu predsedniku, pa je dejal: »Čeprav mogoče ta ustava vsebuje stvari, ki bi se mogle zdeti nekaterim historični predsodki, in čeprav je naravno, da so o tem mogoča razna mnenja, bo vendar svet moral priznati globoko resničnost tega, kar je v njej povedano in popolno upravičenost tega, kar se v njej določa.« Ministrski predsednik Zamora je v svojem odgovoru dejal, da je pomemben na to, da more sprejeti enega največjih bojevnikov za špansko svobodo. Dejal je tudi, da katalonske ustave do sedaj še ni proučil, in sicer zato, ker je bil mnenja, da to ni potrebno, ker je od samega začetka zaupal Kataloncem, da v njihovem statutu ni ničesar, kar bi bilo naperjeno proti španski republiki.

Iz tega mnogi sklepajo, da je španska vlada sklenila, da katalonski statut v njegovih glavnih in

bistvenih določbah nespremenjeno sprejme, dočim je Macia, oziroma katalonsko zastopstvo, privolilo v to, da se kakšne nebitvene stvari spremenijo.

Španska vlada je to koncesijo Kataloncem priznala težkega srca zaradi tega, ker Katalonci nujno rabi, ako hoče rešiti nadvse pereči in težki socialni problem, ki se predvsem tiče agrarne reforme. Brez sodelovanja katalonske vlade tudi ni mogoče ukrotiti sindikalizma in boljšeizvzma ter usmerjati delavsko gibanje sploh, ki ima svoje središče v Barceloni.

Kar se tiče agrarne reforme, namerava zakonski načrt razlastiti 150.000 ha zemlje, ki bo, kakor upajo, garantirala obstoj 100.000 kmetkim najemnikom, ki bodo postali posestniki. Vlada bo dala novim lastnikom na razpolago 120.000.000 pezeta, da si nabavijo najpotrebnejše za obdelavo zemlje v prihodnjem letu. Vlada bo morala začeti izvajati razlastitev že septembra ali pa vsaj oktobra.

Načrt nove španske ustave

Protest školov

Ustavni odbor je pozn, p neči končal svoje delo na načrtu ustave, ki bo v torek predložen parlamentu. Glavne odredbe ustavnega načrta so sledeče: Španija je demokratska republika. Postavljanje vseh državnih organov pride od naroda. Država se deli v pokrajine, ki se ne smejo zmanjšati in ki neposredno niso odvisne od osrednje vlade. Ako ena ali več pokrajin želi, da se združi v avtonomna področja, morajo njihovi statuti odgovarjati odredbam državne ustave. Pravica Španije je nad pravico avtonomnih pokrajin. Državne vere ni. Premnočica samostanov se nacionalizirajo, država pa v nobenem slučaju ne sme podpirati Cerkve brez oziroma na vero. Vsi Španci so pred zakonom enaki in prizna se enake pravice za oba spola. Vsi Španci, ki so dovršili 21 let, imajo aktivno, od 23. leta pa

pasivno volilno pravico. Nov cortes se bo volil na podlagi splošne, enake, neposredne in tajne pravice glasu. Na isti način se voli vladni predsednik, ki mora biti Španec, preko 40 let star ter mora imeti vse meščanske in politične pravice. Predsednik se bo volil vsako šesto leto. Parlament bo izvoljen za dobo pet let. Smrtna kazen se v mirnem času ukine.

Kar se tiče od komisije sprejetih ustavnih principov glede razmerja med Cerkvijo in državo, so španski škofje izdali pastirsko pismo, v katerem odločno protestirajo proti ustavnemu načrtu nove španske republike. Nova ustava žali verske in moralne pravice katoliške cerkve. Politiko vlade prešinja duh brezverstva.

Po železniški katastrofi v Leobnu

Dunaj, 17. avg. tg. Število smrtnih žrtev železniške nesreče pri Leobnu se je zvišalo na 14 oseb. Poškodbam sta podlegli dve soprogi železniških uradnikov. Preiskava o vzrokih katastrofe še ni končana. Aretirani prometni uradniki s postaja Gös in Hinterberg obdolžujejo drug drugega, da so krivi katastrofe. Proga, na kateri se je zgodila nesreča, je samo enotirna in vozi po njej na dan 31 osebnih in brzih vlakov, tovornih vlakov pa skoro ravno toliko. Ves avstrijski promet proti

jugu se mora vršiti na tej enotirni progi, ki je na mnogih mestih nepregledna. Čudno pa je, da se signalne naprave na tej nepregledni progi ravno za vedno samo z roko. Če bi bila uvedena električna signalizacija, bi bil brzovlak avtomatično ustavljen že v Hinterbergu. Razen tega je eden od obeh službujočih uradnikov v službi že čezmerno dobo, ker je nadomestoval v službi nekega tovariša brez vednosti predpostavljjenih.

Albanija del „imperija“

Pariz, 17. avgusta. Z oziroma na brezobrestno posojilo 100 milijonov zlatih frankov, ki ga je dala Italija Albaniji, piše bivši albanski poslanec, emigrant Dr. Klissura v pariškem »Oeuvre« sledeče: »Cilj fašistične politike v Albaniji je, da se polasti njenih pogastev, da jo gospodarsko in politično podjarmi, jo kolonizira in napravi iz nje politično in gospodarsko bazo za dosego italijanske hegemonije na Balkanu. Le da ta načrt italijanske

ekspanzije uresniči, je fašizem daroval sedanjemu albanskemu režimu milijone, ki bi jih sam krvavo potreboval doma. Velikodušno posojilo naj bi dokazalo svetu, kako hoče Italija gospodarsko in kulturno dvigniti deželo, albanski narod pa naj bi se na ta način sprijaznil s sedanjim režimom, ki v resnici ni nič drugega kakor slepo orodje v rokah italijanskega fašizma, da se Albanija čimprej spremeni v italijansko kolonijo in del italijanskega imperija.«

Zakaj sta Laval in Briand odložila poset v Berlinu?

Pariz, 17. avg. Kakor že znano, je šef ministrskega kabineta Laval, ki je sprejel Brüningovo povabilo, naj Laval in Briand prideta v Berlin in ki je za to prvotno že določil datum 28. in 27. avgusta, sporočil dr. Brüningu, da je zaradi bolezni g. Brianda žal prisiljen, da poset odloži. Zaradi tega bosta francoska državnik posetila dr. Brüninga v Berlinu šele po zasedanju Zveze narodov, to je koncem septembra ali začetkom oktobra.

V Parizu se o vzroku odgoditve tega vsekakor zelo važnega poseta šušljajo vse mogoče verjetne in neverjetne stvari. Mogoče je g. Briand res tako slabega zdravja, da ne more v Berlin, vendar je še bolj verjetno, da ima odgoditev vzrok v notranje- in zunanje-političnih razmerah.

Pravijo namreč, da so antilevičarski krogi, ki imajo oporo v Lavalu, z vsemi silami na delu, da Brianda, ki jim je trn v peti, odstranijo. Demisijska Brianda pa ni lahka stvar, prvič, ker se sam vztrajno drži svojega mesta, drugič, ker bi ga njegovi intimni prijatelji na levi ne pustili. Zato so Briandovi nasprotniki napravili sledeči načrt: Laval naj poset v Berlinu odgodi. Ker je od tega poseta odvisna razjasnitev mednarodnega obzorja, ki je pokrito s temnimi oblaki, in ker bi ravno berlinski sestanek lahko največ doprinesel k mednarodnemu sodelovanju, brez katerega je rešitev perečih vprašanj sedanjega momenta in pa evropske bodočnosti sploh popolnoma izključena, zato bo njegovo zavlačevanje brez dvoma imelo dokaj slabe posledice. To bi zopet povzročilo veliko nestrupost, posebno med francoskimi levičarskimi krogi, in bi želja po čimprejšnjem snidenju francoskih in nemških državnikov v Berlinu postala vsak dan bolj glasna. Na ta način bi poslabšanje mednarodnega položaja Briandovim nasprotnikom lahko služilo za povod, da otvorijo proti njemu kampanjo, češ, da je to posledica njegove od samega začetka pogrešene mednarodne politike. To bi pa opravičevalo Lavalu, da bi na Brianda prijateljsko pri-

tisnil, naj demisionira, ne da bi se zaradi tega levice preveč razburila in prešla v parlamentu v opozicijo proti vladi.

Potem, ko bi Briand demisioniral, bi se izvršila rekonstrukcija kabineta in bi Laval zamenjal ministrstvo za notranje zadeve, ki ga sedaj poleg predsedstva ima, z ministrstvom za zunanje stvari. Za notranje ministrstvo pa se imenujejo kot kandidati sedanji ministri Pietri, Rounstan in Flandin. Kakor hitro bi bilo ministrstvo rekonstruirano, bi Laval lahko odpotoval v Berlin še pred začetkom zasedanja Zveze narodov.

Drugi pa pripisujejo odgoditev berlinskega sestanka mednarodnopolitičnim razlogom. Ti pravijo, da obstaja med Nemčijo, Anglijo in Italijo sporazum, ki naj onemogoči, da bi mogla Francija v Berlinu od Nemčije doseči, da bi plačala Franciji direktno gospodarsko pomoč, katero nujno potrebuje, v obliki zagotovila, da bo nemška zunanja in notranja politika garantirala nedotakljivost versailleske mirovne pogodbe. V tem slučaju bi berlinski sestanek imel biti samo člen v verigi internacionalnih sestankov, ki bi imeli dovesti do generalnega sporazuma med vsemi evropskimi velesilami. Ker pa Francija ni nič kaj prijazna takli politiki, ki več ali manj meri na izolacijo Nemčije, zato se Lavalu zdi, da njegov obisk v Berlinu zaenkrat še ni oportun in da bi ne prinesel nobenega pravega in za Francijo sprejemljivega rezultata.

»La République« meni, da se je poset zato odgodil, da se ne bi v Berlinu kaj sklenilo, kar bi bilo v skladu z mednarodno politiko Zveze narodov. Zato je boljše, če se nemški in francoski politiki, preden se v Berlinu sestanejo, prej na zasedanju Zveze narodov neobvezno razgovorijo v atmosferi Zeneve. »Journal« pa zopet lansira idejo četrtega sporazuma med Francijo, Nemčijo, Anglijo in Italijo. Ta sporazum naj bi določal, da nobena izmed teh držav tekom gotove dobe ne sme niti na političnem niti na gospodarskem polju v

mednarodnih vprašanjih podvzeti kakšne iniciative, ne da bi prej obvestila svojih sogodbenic. To je v drugi obliki ideja »političnega moratorija«, ki se je že od samega začetka pojavila v francoskih krogih in koje namen je prav za prav, da bi se Nemčija za dobo desetih let obvezala, da ne bo namenjala ne vprašanja versailleske mirovne pogodbe ne reparacij. Kakor znano, pa je to ideja, ki jo Nemčija energično odklanja.

Naj bodo vzroki odgoditve berlinskega poseta kateri že koli, na vsak način odgoditev pomeni, da sta stališči Francije in Nemčije ostali neizpremenjeni in da poset dr. Brüninga in dr. Curtiusa pri Mussoliniju absolutno ničesar ni doprinesel k zbliznanju med Francijo in Nemčijo, ampak rajši nasprotno.

Politična bolezen

Berlin, 17. avg. V tukajšnjih političnih krogih splošno prevladuje mnenje, da je francoska vlada navedla Briandovo bolezen samo kot pretezo, da sta morala ministrski predsednik Laval in zunanji minister odložiti potovanje v Berlin. To mnenje izraža tudi tisk. »Germania« obžaluje, da francoska vlada ne prideta v Berlin radi Briandove bolezni. Mogoče pa je tudi dobro, da se Nemci in Francozi prej snidejo v Zenevi na zasedanju Zveze narodov; tako jim bo dana prilika, da se temeljito razgovorijo in pripravijo pot francoskemu obisku v Berlinu. »Deutsche Tages Zeitung« meni, da bi Francozi ne bili odložili obiska, ako bi se jim sedanji trenutak zdel ugoden. Mogoče je, da so francoska polzvedovanja v Berlinu imela negativen uspeh in da je francoska diplomacija prišla do zaključka, da niso Nemci pripravljeni popuščati. »Börsenzitung« misli, da se Francozom ne vidi položaj dovolj jasn v tem trenutku. »Deutsche Allgemeine Zeitung« trdi, da sta francoska ministra odložila obisk iz zgolj političnih razlogov. Prepričana sta, da se bo dala nemška trdnjava lažje porušiti v Zenevi kakor v Berlinu.

Optanti oproščeni kupnih in prodajnih taks

Belgrad, 17. avg. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra financ in v skladu s predsednikom ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o oprostitvi taks za pogodbe o nakupu in prodaji posestev, ki jih kupijo optanti ali osebe, ki uživajo optantske olajšave in pa naseljenci v južnih krajih.

§ 1. Pogodbe o nakupu in prodaji posestev, ki se sklenejo do 15. febr. 1932, so proste taks po tarifi št. 12 takšenih tarif zakona o taksah, ako so po teh pogodbah kupci optanti ali osebe, ki uživajo optantske olajšave. Takse, ki so bile plačane za pogodbe, sklenjene do uveljavitve tega zakona za nakupe ali prodaje, se bodo vrnilo, ako zainteresirane osebe zahtevajo povračilo v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.

§ 2. Optanti in osebe, ki uživajo optantske olajšave, lahko kupijo z oprostitvijo taks in v roku po prejšnjem paragrafu po 5 ha obdelane zemlje hkratu ali postopno, ako imajo do štiri članov rodbine, za vsakega nadaljnje člana rodbine pa še po 1 ha obdelane zemlje.

§ 3. Pogodbe o nakupu in prodaji obdelane zemlje, ki jih bodo sklenile na področju Južne Srbije do vključno 31. decembra 1940 agrarne zadrage ali zveza agrarnih združb z odobrenjem ministra za poljedelstvo za naselitev v zmišlu zakona o naselitvi južnih krajev, so oproščene taks po tarifi št. 12 takšenih tarif zakona o taksah. Teh taks so v tem času preste tudi pogodbe o prodaji obdelane zemljišča od strani zveze agrarnih združb ali agrarnih združb agrarnim interesom in doseljencem slovanske krvi in jezika. Ti doseljenci lahko kupijo z navedeno olajšavo od zveze ali od zadrage hkratu ali postopno za rodbino do 5 članov po 10 ha obdelane zemlje, za vsakega nadaljnje člana rodbine pa še po 2 ha.

§ 4. Ravno tako odpadejo takse za te agrarne interese v južnih krajih, ko prevzamejo v poset od države prepuščena zemljišča za naselitev v zmišlu zakona o naselitvi južnih krajev.

§ 5. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z razglasitvijo v »Službenih novinah«.

Iz železniške službe

Belgrad, 17. avg. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra so v skladu s predsednikom ministrskega sveta postavljene pri direkciji drž. železnice v Ljubljani: za kontrolorja in postajenačelnika v Čakovcu v 7. skupini Gavrilu Pirkmajer, dozjaj v Vrhu; za poverjenika v prometno-komercialnem oddelku v Mariboru v 6. skupini Edvard Stancuk, dozjaj poverjenik iste skupine v Ljubljani; za višjega kontrolorja in šefa prometne službe v Mariboru v 6. skupini Alojz Kovačič, dozjaj v Sarajevu; za po-

Belgrad, 17. avg. AA. Za kontrolorja prometno-komercialnega oddelka v 7. skupini je postavljen v Ljubljani g. Viljem Novak, dozjaj kontrolor in postajenačelnik v Čakovcu.

Popravljalni izpiti - samo ustmeno

Belgrad, 17. avg. AA. Ker rešujejo učenci srednjih in srednjih strokovnih šol že med šolskim letom številne domače pisane naloge in da bi mogli ustmeni izpiti biti temeljitejši, je minister prosvete odredil, naj učenci srednjih in srednjih strokovnih šol položijo popravne izpite samo ustmeno. Ta sklep ministra prosvete je dostavil ravnateljem vseh gimnazij in srednjih strokovnih šol.

Za učiteljske

Belgrad, 17. avg. AA. Prosv. minister je odredil, da se lahko vpisejo v peti razred učiteljskega v začetku šol. leta 1931-1932 tudi učenci četrtega letnika učiteljske, ki so julija ali septembra t. l. polagali prvič ali drugič maturo in padli.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. avgusta. I. Danes je iz znanega francoskega kopaljšča Wichia prispela vest, da je tamkaj umrl polkovnik V. Marinković. Smrt pokojnika, ki je bil v najlepši moški dobi, je izzvala v tukajšnjih krogih veliko žalost, polkovnik je bil eden od najbolj priljubljenih družabnikov v belgrajskih krogih. Pokojni brat našega zunanjega ministra je tretji sin ugledne srbske rodbine in je kot aktivni častnik udeležil obeh balkanskih vojn, ter svetovne vojne. Bil je večkrat ranjen in odlikovan z najvišjimi redi.

Belgrad, 17. avgusta. I. Zveza čevljarskih obrtnikov je končala svoj kongres in sprejela ostre resolucije za zaščito domače čevlarske obrti. Posebno se je sklepalo o ukrepih proti delovanju Bafe v Ljubljani. Za podpredsednika je bil med drugim izvoljen g. Krajcar iz Maribora.

Dunajska vremenska napoved. Dosedanje vreme bo trajalo dalje.

O spravi med Vatikanom in Mussolinijem ni govora

Mussolini bi se rad spravil, sv. oče pa neomajno vztraja na svojih pravicah

Rim, 17. avgusta. K vestem o razgovorih, ki se baje vodijo med predstavniki Vatikanu in predstavniki fašistične vlade, pripominja glasilo italijanskih emigrantov »Italia«, ki izhaja v Parizu, da po njegovih informacijah ti razgovori do sedaj še niso prinesli nobenega zblizanja ali celo sporazuma v glavnih spornih točkah. »Italia« trdi, da so vesti o začasnem zblizanju fašističnega izvora. Zlasti se mora odločno zavrniti pisanje nekaterih od fašistične vlade inspiriranih inozemskih listov, da so se nekateri člani kardinalskega kolegija izrekli za spravo s fašistično vlado. Papež se ne more na noben način odpovedati pravicam, katere ima Cerkev z ozirom na duhovno vzgojo mladine. Dokler bo fašizem sebi prisvajal monopol mladine,

ske vzgoje, na zblizanje in spravo med Vatikanom in fašizmom absolutno ni misliti.

Pač pa je dejstvo, da fašistična vlada zelo čuti neugodne posledice papeževga nastopa tako v notranjosti Italije kakor v inozemstvu. Zato je Mussolini dal nalog, da fašistični listi ustavijo vsako, tudi najrahlejšo polemiko s sv. stolico, in je dal konfiscirati brošuro, ki jo je napisal njegov intimni prijatelj Mario Settimelli, v kateri ta fašist na nečuten način napada in blati ter žali sv. očeta in pravi, da »beseda duhovnik v Italiji slejkoprej pomeni hinavca, parasita in sovražnika države«. Ta konfiskacija je tem bolj značilna, ker je Settimelli svojo brošuro brez dvoma napisal z vednostjo šefa fašistične stranke.

Francija se ne odreče reparacijam

Odločne izjave franc. finančnega ministra

Pariz, 17. avgusta. tg. Francoski finančni minister Flandin je dovolil intervju »Echo de Paris«. Pred par dnevi je »Matin« v oficijem članku izjavil najneregulirane, da Francija nikdar ne bi trpejala, da bi se črtale ali zmanjšale njene reparacijske zahteve. Flandin smatra za potrebno, da to izjavo ponovi še enkrat. Kompenzacija medzvezniških dolgov proti pogojnim nemškim plačilom ne dela nobenih težkoč. To je bilo v Youngovem načrtu izrecno predvideno, odvisno pa je od Amerike, do čim se Francija brani kakorkoli pritiskati na svojega ameriškega prijatelja.

Kar se pa tiče efektivne poravnave vojnih dolgov, ni doslej nihče v Franciji pristal na to, da

bi se mogla Francija odreči kakim pravicam, ki ni bila samo ugotovljena v pogodbah, temveč izraža obnem tudi voljo do pravičnosti in vesti narodov. Sicer pa reparacije nikakor niso vzrok gospodarske krize, ker je kriza dosegla tudi nevtralne države. Kaj je mogoče storiti za omiljenje krize? Za obnovo kredita je samo eno sredstvo: obnova zaupanja. Je pa še drugo važno sredstvo: olajšati snavanje kapitalov potom splošnega varčevanja v državnem in privatnem gospodarstvu. Da se produkcija prilagodi konsumu, je treba investirati nove kapitalje, toda zelo previdno, pri čemer se ne sme financirati odvisna produkcija. Vse to pa je mogoče doseči le počasi in ob splošnem pristanku vseh narodov.

Rezultat baselskih konferenc

Bazel, 17. avg. tg. Pogajanja za kredite in moratorij v Bazlu bodo končana najprej tekom jutrišnjega dne. V vprašanju dobroimetij inozemskih bank v Nemčiji ni prišlo do sedaj do nobenega sporazuma. Pač pa je zagotovljeno podaljšanje kratkoročnih kreditov v znesku okoli 5 milijard mark za dobo šestih mesecev, kar bo najbrže glavni rezultat baselskih konferenc. Nemška državna banka vztraja pri svojem stališču, da je nemogoče dovoliti svobodno razpolaganje z imetji v markah, ne da bi bila pri tem ogrožena stabilnost marke. Danes opoldne se je sestel odbor finančnih strokovnjakov, da se tudi posvetuje o tem vprašanju.

Rumena reka še vedno narašča

London, 17. avg. tg. Strašna povodenj Rmene reke je v Hankovu prisilila tudi angleško naselbino, da se je morala izprazniti. Poplavljenja je že pet čevljev visoko. Voda je porušila veliko število ravnokar zgrajenih novih pritličnih stavb. Dasi je zveza z okoliškimi distrikti prekinjena, se smatra, da je mnogo tisoč Kitajcev utonilo ali pa umrlo od lakote. Voda še vedno narašča.

Rim, 17. avg. ž. »Osservatore Romano« poroča, da je papež, čim je zvedel za velike poplave na Kitajskem, poslal apostolski delegaciji v Pekingu znatno denarno podporo, ki naj se razdeli med nesrečno prebivalstvo.

Francoska vojaška misija za Grčijo

Pariz, 17. avg. tg. Francoski poslanik v Atenah in grški vojni minister sta podpisala pogodbo, da pošlje Francija novo francosko vojaško misijo v Grčijo. Francija bo odposlala 4 visoke častnike kopne vojske in 2 letalska častnika. Vodja misije bo imel čin polkovnika. Njihova misija bo trajala 2 leti.

Proglas na angl. narod

V težki gospodarski krizi iščejo politični voditelji zaupanja ljudstva

London, 17. avgusta. ž. Predsednik vlade MacDonald se je vrnil sredi iz Škotske v London ter se je danes nadaljevala seja z voditelji opozicije. Londonski listi pišejo, da bo še danes, najpozneje pa jutri izdan končni sklep o splošnem varčevanju, da se doseže ravnotežje v državnem proračunu. Predvideni deficit v znesku 120 milj. funtov bo v celoti izginil. Vlada namerava v sporazumu z opozicijo državni proračun popolnoma uravnovešiti in se pričakuje še tekom tega tedna proglas ministrskega predsednika na narod. Pričakuje se, da bosta ta proglas podpisala tudi Baldwin in Lloyd George. V tem proglasu bodo podane vse odredbe, ki jih bo vlada predvzela v svrhu varčevanja. Nadalje bo v proglasu zahtevala država, da ljudstvo s svoje strani doprinese žrtve. Važnost tega proglasa je še večja valed tega, ker so v Veliki Britaniji taki proglasi zelo redki in se izdajajo le v najbolj kritičnih trenutkih. Zadnji tak proglas na narod je bil izdan leta 1914, v trenutku, ko je stopila Velika Britanija v vojno stanje. V četrtke se sestane upravni odbor Trade Unions, istočasno pa se bo vršila tudi seja odbora laboristične stranke. Vlada stoji v neposrednih stikih z voditelji delavskih organizacij. Če uspe MacDonald in Snowden, da vlada dobi podporo delavskih sindikatov in eksekutivnega odbora laboristične stranke, bo bitka, ki jo je začela laboristična vlada dobljena. V tem slučaju bo še koncem tega meseca sklican parlament na izredno zasedanje, da odobri nov finančni zakon glede sremembe plač. Laboristični »Daily Herald« pri-

naša članek, v katerem razpravlja o finančnem in ekonomskem stanju Velike Britanije in pravi pri tem, da se v trenutku tako velike krize ne sme izgubiti zaupanja. Bogastvo Velike Britanije znaša po računih ekonomistov 22.5 milijard funtov sterlingov, v bankah in hranilnicah je naloženih 2786 milj. funtov sterlingov. Britanski kapitali, ki so investirani v inozemstvu pa znašajo 4.5 milijard funtov sterlingov. Dolgovi Velike Britanije so se zelo zmanjšali in znašajo danes dolgoročni in kratkoročni krediti za 80 milj. funtov sterlingov manj, kot leta 1928. Nadalje objavlja »Daily Herald« intervju s finančnim ministrom Snowdenom o finančnem položaju Anglije. Snowden je izjavil, da je neumno trditi, da se Anglija nahaja pred bankrotom. Britansko kraljestvo je preživelo že mnogo težje krize, kot je današnja in brez dvoma bo tudi iz današnje izšlo z novimi močmi. Snowden priznava, da je sedanji položaj Anglije zelo resen, naglasil pa je, da je ukrenjeno vse potrebno, da se kriza odstrani. Žrtve bodo potrebne. Razdeljene pa bodo tako, da bo vsak razred ljudstva nosil odrejen del bremena. Predsednik neodvisne delavske stranke je izjavil, da bo stranka vsak poiskala za znižanje podpor brezposelnim in zmanjšanje dnevnice delavcem odklanjala z vsemi sredstvi, ki ji bodo na razpolago. Ministrski predsednik MacDonald, ki je sedaj zopet v Londonu in prisostuje seji ministrskega sveta, ki je danes popolnoma sklicana, upa, da bo seja že jutri končana in sprejet program o splošnem varčevanju.

Tudi Avstrija potrebuje Francijo

Zopet finančna kriza v Avstriji

Dunaj, 17. avgusta. Vprašanje finančne krize postaja v Avstriji zopet aktualno kakor v času poloma velikega bančnega zavoda »Creditanstalt«. Na Dunaju se mudita g. Avenol, namestnik glavnega tajnika Društva narodov in g. Loveday, ravnatelj finančnega tajništva, ki po nalogu Društva narodov proučujeta finančni položaj Avstrije. Avstrijska vlada je namreč prosila Zenevo, kamor se je vselej obračala v denarnih stiskah, naj ji pride na pomoč. Ni slučajno, da je Društvo narodov poslalo na Dunaj Francoza. Od zadržanja Francije je pač odvisno, ali bo Avstrija dobila kaj denarja. V avstrijskih finančnih krogih se širi glas, da gre za izplačilo druge tranše tako zvanega investicijskega posojila 1930, ki ga je nakazalo Društvo narodov lansko leto Avstriji. V resnici je zadeva precej drugačna. Lansko leto namreč bi bilo moralo Društvo narodov preskrbeti Avstriji investicijsko posojilo v znesku 700 milijonov šilingov, toda Francija je radi nejasnega zunanje-političnega zadržanja Avstrije, ki je bila takrat akoraj v rokah Heimweh- ra, soudeležbo na posojilu zavrnila. Tako je Avstrija mesto prvotnih 700 milijonov šilingov prejela samo 300 milijonov šilingov. S tem posojilom si je Avstrija trenutno opomogla in izbruh finančne krize se je zavlekel.

V času splošne panike, ki jo je povzročil polom Creditanstalt, je Avstriji prihitela na pomoč Anglija s posojilom 150 milijonov šilingov. Zanimivo je, da je bilo to posojilo dano samo za teden dni in se je od tedna do tedna obnavljalo. Ker je pa prišla v zadnjem času Angleška narodna banka, ki je pri avstrijskem posojilu najbolj udeležena, v zvezi z nedavno finančno stisko v Nemčiji, kjer je investirala velike kapitalne, v denarno zagato, bi rada k temu zadnjemu avstrijskemu posojilu 150 mil-

ijonov šilingov pritegnila tudi Francoze in se tako razbremenila. V tem smislu so tudi Angleži napravili potrebne korake pri avstrijski vladi. Ta je po- verila finančniku L. Fleischmannu, solastniku londonske banke »Seligmann«, nalogo, da bi plasiral vsaj del avstrijskih bonov tega posojila v Parizu. To se pa Fleischmannu ni posrečilo. Ker so Angleži še vedno vztrajali pri zahtevi po razbremenitvi posojila na druge, to je na Francoze, ni preostalo avstrijski vladi drugega, kakor da zaprosi Društvo narodov za pomoč. Zdaj postane jasno, zakaj se prav za prav mudita na Dunaju Avenol in Loveday.

Za Nemčijo je morala priti tudi Avstrija do spoznanja, da ne more urediti svojega gospodarstva brez francoske pomoči. Francozi pač upravljeno stavijo za denar določene pogoje, ki so, kakor glede Nemčije, v prvi vrsti političnega značaja. Čez Anschluss mora Avstrija napraviti križ.

Neustrašeni »Nautilus«

Oslo, 17. avgusta. Podmornica »Nautilus« plove sedaj brez posebnih motenj proti Svalbardskemu otokom. »Nautilus« se nahaja v širini, ki je do sedaj ni dosegla še nobena podmornica. Prešla je Otok medvedov v Barensovem morju. Morje je precej viharno, tako da se je podmornica včasih nagnila za celih 57 stopinj, česar bi nobena druga ladja ne prenesla. Ob tej priliki se je veliko stvari v »Nautilusu« razbilo in so člani ekspedicije zleteli iz svojih postelj. Temperatura je seveda že jako nizka, ledene gore pa se še niso pokazale. Neka lovska ladja na krite je sporočila po radio-telegrafu, da »Nautilus« kljub viharnemu morju hitro reže valove.

Idrijski rudarji odhajajo skozi Slovenijo Z njimi do Zagreba

Zagreb, 11. avgusta 1931.

Bilo je točno v teh dneh pred petnajstimi leti. Po dolgih brezuspešnih ofenzivah so končno Italijani klavirno vkorakali v porušeno Gorico. V Idriji, najbližjemu zaledju strelskih jarkov, je zavladal nemir, strah, negotovost jutrisnjega dne... Bila je večja zbežanost kot leto pozneje, ko so skoraj vsak dan prigrmela nad Idrijo krdela težkih, bombnih Capronijev, sipajoč nad delavne Idrijčane ogenj in smrt... Med jokom, molitvijo in kletvijo so skrbne žene pripravljale najpotrebnejše za beg, za rešitev golega življenja... »Lahi! Evakuacija!« Nekateri bolj plašni in boječ se za premoženje, trgovci in samostojni ljudje, so bili že zbežali proti Logatcu.

Spominjam se kot bi bilo včeraj. Težko, na smrt bolan, sem ležal na postelji, ko je, sredi solnčnega popoldneva, prijavela in prihrumela v sobo mati, obdana od preplašenih ostalih otrok.

»Kam? Kam bom odšla s teboj, ko mi umreš preje kot bi zapustili Idrijo?« Pretrsel me je obupajoči klic ljubeče matere, da sem po večdnevni vročini in možganskih blodnjah z vso porazno jasnostjo spoznal nastali položaj.

Vojaska oblast je izdala pomirjenje, z odredbo onemogočila beg. Rudarji — vojakovi so morali — 300 m pod zemljo — delati, mrzlično delati, delati, četli kot jih je vedno priganjal že upokojeni inženjer S.

Bežati nam ni bilo treba; bežali so čez leto dni Italijani, bežali strahovito, panično do Rima...

Kar se ni zgodilo takrat — se je zgodilo čez petnajst let, samo da še bolj v strahovitih okoliščinah. Ljudje bežijo v masah, brez nade, da bi se še kdaj vrnili...

In nocoj... odhajajo, idrijski rudarji. Enaindvajset jih je! Pol vagona. Ena desetina reduciranih! V daljino Srbijo gredo, po širni Jugoslaviji, po kateri so 13 let hrepneli in zato trpeli...

Nekateri se solzijo ob tragični resnosti položaja, ob mislih na svoje, ki so ostali v strahotni neizvestnosti usode, ki jih čaka — in drugi stiskajo žuljave, rudarske pesti.

Vlak zažvižga, potegne. — Močan mož, v najlepših letih, zaplaka... Pustil je tam svojo mlado ženo, majhne otročice...

Star, sivolas in plešast, v borbi za delavske pravice ojeklenel borec, ga krepko tolaži:

»Pojdi! Pojdi! Kaj boš jokal? Če se jaz ne, se tudi tibi ni treba...! Saj imamo tam vsi žene in otroke, matere in sivoce...«

In res! On, ki je bil po 38-letnem napornem službovanju vržen na cesto kot pes, brez vsake odpravnine (!), ki je moral nemudoma zbežati, da ga niso odpeljali v smrt na Lipare, on se drži najbolj junaško in moško. Se danes ga vidim in slišim, kako se je v maju l. 1924., ko je šlo za »richezzo mobile« (dohodninski davek) na stopnicah pred občino plamteče in bojevitov govoril, fascinaliral tisočglavo množico, ki je razjarjena dvigala težke karbidovke.

Par karabinerjev, vsi zeleni od strahu, je držalo karabinke v strogi pripravljenosti... Občinski komisar, gen. Castelazzi, se je bil šel skrit in ni pustil k sebi deputacije. Ob pol enih opoldan je bil v vojašnici alarm, ki je trajal ves dan, vso noč; in še drugi dan... Enako celo v Gorici. Popoldne je na kamionih pridrelo iz Cerknega karabinersko ojačenje... To je bil poslednji, učinkoviti, kolektivni odpor idrijskih rudarjev.

Vlak drvi. Rudarji znatljivo motrijo pokrajino. Prvič se vozijo po svobodni Jugoslaviji, a vseeno jim je težko pri srcu. Otožno zapojejo:

Oj, zdaj gremo, oj, zdaj gremo nazaj ne pridemo...

Ko zamre pesem, postaren mož skrušeno pristavi: »Da, mi »ta stari«, gotovo ne bomo nikdar več videli Idrije...« In se zamisli...

Stiri sto let smo Idrijčani grebli in vrtali pod seboj, pod svojimi hišami, spravljali na dan dragoceno rudo, — rudarska, knapovska tradicija je prehajala od očeta na sina, nikomur ni bilo treba iskati dela izven domačega »kotla«, lepo in veselo se je

živelo vsikdar — zdaj pa moramo iti v širni svet, za skorjico trdega kruha...

»Toda sem se vozil petnajstega leta, ko nisem hotel priseči...« reče 50-leten stari na litijski postaji. Takrat ni hotel priseči vojaški disciplini in rudarski zvestobi cesarju, pa so ga dali na fronto, v Galicijo. Bil je ujet... in sedaj ga je rudniška uprava po 26-letih dela, reducirala z motivacijo, da je bil v Rusiji ujet... To je argument fašistične razsodnosti!

Zagorje! Trbovlje! Hrastnik! Rudarjem vztrepeče srce, ko se peljejo skozi revirje črnega diamanta.

»Tam zadaj je tudi hudo«, reče nekdo. »Tam jih menda na tisoče strada... A imajo vsaj dom, svoje, laže prestajajo vse muke težkega življenja brezposelnih, reduciranih, slabo plačanih rudarjev.«

»Danes je hudo povsod, a najbolj je hudo tam pri nas!« pravi pravilno drugi.

Cimbolj se odkikajo od doma, tem bridkeje jim silijo v glavo misli na dom, na mater, na ženo, na otroke... Do 20. septembra se morejo izseliti iz rudniških stanovanj. Kam? Klonejo jim glave v težkih skrbih.

Zidani most. Izstopimo. Iz nekega vagona gleda karabiner. Ob njem dva jugoslovanska vojaka.

»No, ali bodo nas tudi tu strašili »žlikrofi«? (po napoleonskih klobukih jim pravijo Idrijčani »žlikrofi«) reče smeje mlad delavec in gre h karabinerju. Iz neke obmejne postaje na Reki je. Sier u »nu veronen«. Zbežal je v Jugoslavijo, ker je zabodel v prsa, umoril, narednika fašistične milice. »Škoda, da jih nisem več«, pravi Italijan in črne, južnjaške oči se mu v sovraštvo zaiskrijo...

Počasi se stemni. Vlak drvi opet dalje, naprej, proti Hrvaški.

Iznanci umolknejo. Ob usvajajočem drdranju koles se zaprejo in zatopijo sami vase, premišljujejo...

V Krškem vstopi stara grča, kmetski očanec. »Zasedeno! Tu je samo za nas!«

»E, malo prostora bo pa vendar se zame! V Brežicah izstopim!«

»No pa se usedite in povejte kako in kaj«, reče prijateljsko plešasti rudar.

»Mi smo prvič v Jugoslaviji in ne vemo nič kako je in kako se vam godi...«

»Eh, slaba nam prede. Težko je. Vino sem prodal... pa po dva dinarja ga ne dam. Smo se preveč mučili, da bi ga dajal zastoj!«

»Pa vi? Kam? Od kod?«

In rudar je povedal, da v Srbijo, iz Italije, pregnani od doma... na stara leta. Očanec je s sočutjem poslušal, govoril in povpraševal.

»Ja, kaj so napravili iz naših krajev? Vse je razkosano; ljudi pobijajo, preganjajo, sestrano ljudstvo ne ve kam bi... Ali — kazen božja jih čisto gotovo doleti. V sv. pismu stoji: Kdor z mečem okrog hodi — bo z mečem pokončan...«

Od lastnih brig in od sočutja do teh izgnancev ves zlomljen je še stara slovenska korenina prijateljsko poslovil, želeč vsem srečno pot in v Brežicah izstopil.

Ropoče vlak skozi noč... Dalje, dalje... Izpod grmečih koles se izvija rečen: Za kruhom, za kruhom, za kruhom!

Zagreb! Prva postaja na dolgi poti. Izstopimo. Rudarji prenašajo prtljago, čakajo belgrajškega vlaka... Široko gledajo neznane obzore, s trepetajočim srcem poslušajo tujo besedo... Po malem nesporazumu, izvirajočem iz prirodne surovosti ljudi, na katere so naleteli prvič v življenju, se z vzklikom »Blažena Slovenija!« zopet usidrajo v vagon.

Poslovim se od njih. Dam jim še to in ono potrebno navodilo za pot. Trde in žuljave roke mi krepko stiskajo roko, v trpljenju prekaljene jim za oči.

»Zbogom!«

»Srečno!«

In vlak odrbzi.

Tabor katoliške akcije v Krški dolini

St. Jernej, 16. avg.

Danes se je na Tolstom vrhu vršila lepa in inopazantna slovesnost Katoliške akcije. Na čudovito lepem griču, kjer kraljuje ljubka cerkva sv. Roka se je zbralo danes na tisoče romarjev iz vse Krške doline od Novega mesta do Save izpod Gorjancev in onstran Gorjancev. Ob 10 je novomeški g. prošt K. Čerin stopil na prižnico pred cerkvijo ter v globokem in govorniško mojstrsko izdelanem govoru navdušil zbrane katoličane za delo za Katoliško akcijo v smislu želja in navodil sv. Očeta. Njegov globoki govor je navdušil tisočglavo množico, ki so potem z vgladno pobožnostjo prisostvovali sveti maši, katero je daroval gospod prošt. Po cerkvenem opravilu je na prostem govoril o dolžnostih katoliškega Slovence v okviru Katoliške akcije urednik »Slovenca« Franc Kremzar.

Zbrane množice so navodila sv. Očeta, podana jim po govornikih, z globokim umevanjem sprejela in ponesla s seboj, zavedajoč se resnice, da le strogo po načelih krščanstva izvajano zasebno, javno in gospodarsko življenje ter udeleževanja more rešiti svet sedanje socialne krize in preteče katastrofe.

Tifus v Čabranskem okraju

Ljubljana, 16. avgusta.

V Čabranskem okraju je izbruhnila epidemija tifusa, čemur je pač vzrok pomanjkanje dobre pitne vode in pa nezadostne higienske razmere. Infekcijski avto ljubljanske bolnišnice je danes pripeljal pet za tifusom obolelih oseb iz vasi Krašičevičev v občini Gerovo. Zbolele osebe so: 21 letna delavčeva žena Marija Pajničeva, 32 letni delavec Anton Markovič, njegova 23 letna žena Marija in 4 letni sin Kazimir, ter 11 letni občinski pastir Jožef Katern. Ljubljanske bolnišnice računa s tem, da bo morala sprejeti še več okuženih oseb iz čabranskega okraja. Odkar je čabranski okraj pod upravo dravske banovine, se je v marsikaterem oziru že znatno dvignil. Služaj epidemije tifusa pa nazorno kaže, da bo treba tudi v higienskem oziru marsikaj še storiti za ta zanemarjeni okraj.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo
Dr. Leo Šavnik
zopet redno ordinira.

Ne surogat, temveč prava

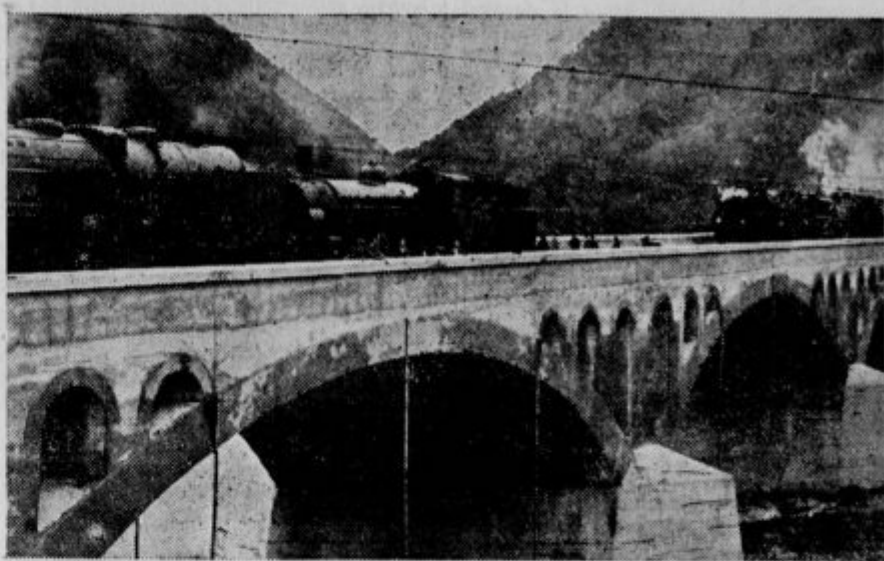
naiplemenitejša kava brez kofeina, to je

KAVA HAG

Zidani most nekdanj in sedaj

Danes bo odprt tretji most

Težke lokomotive preizkušajo novi most.

Zidani most, 17. avg.

Novi zidanmosti železobetonski most je končan. Kakor je most spretno dokončalo znano podjetje »Slavec« iz Kranja, tako je tudi gradbeno podjetje »Slograd« iz Ljubljane izvršilo priključne dele jako precizno in hitro. Pogled na tretji novi most s priključki vred je jako interesanten. Cesta, ki je prej peljala v višini mosta v Radeče, leži sedaj mnogo nižje in vodi skozi predor v novem mostu. Na mostu so že tudi dokončali polaganje tirov, tako da čaka most otvoritve, ko bodo čezenj stekli prvi vlaki. Preizkusna vožnja čez novi most, ki se je vršila dne 20. julija t. l. se je prav lepo obnesla. Preizkušali so z velikimi reparacijskimi stroji. Občinstvo je to z zanimanjem opazovalo. Po strokovnjakih je ugotovljeno, da je most dobro izdelan in da zasluži domača podjetja, ki so gradila most in priključke, vse priznanje. — Otvoritev novega mosta bo dne 18. avgusta 1931 dopoldne.

Zidani most bo beležil z novimi tretjim mostom še pestrejšo zgodovino, za kar je vredno, da podamo nekaj podatkov v zgodovini naselbine, ki ji je ostalo ime Zidani most.

Okoli leta 1816. je dal zgraditi tedanji dobrotnik Stajerske vojvoda Ivan cesto iz Zidanega mosta v Rimske toplice in iz Zidanega mosta v Loko pri Zidanem mostu. Sedaj je bilo treba začeti zidati most čez Savinjo, kateri bi vezal ti dve cesti. Zato so leta 1824. začeli graditi sedanji kameniti most čez Savinjo. Trikrat jim je narasla Savinja razgrala nedovršeno zidovje. Da bi se delo hitreje izvršilo, je takratni najemnik in poznejši posestnik loške graščine Anton Mulej obljubil delavcem vsako nedeljo vedro vina, če postavijo vsak teden po en obok. V petih tednih je bil most gotov. Stroški so znašali 3000 gl.

Slovenski dijak utonil na Rabu

Dne 11. avgusta, v torek popoldne se je kopala skupina dijakov klasične gimnazije ljubljanske v notranjem koncu zaliva Cifnate na otoku Rabu, kjer je taborila. Pripela je bila tja prejšnji dan proti večeru. To popoldne so pričakovali še prihoda dveh dijakov, ki naj bi prinesla iz Sušaka še nekaj taborske opreme, in profesor dr. Ivan Grafenauer, ki je na prošnjo dijake spremljal, je šel v mesto Rab, da bi ju privedel v tabor, tudi je moral prihod skupine javiti pri kopališni upravi mestne občine. Spremljali so ga trije dijaki, eden zaradi nakupa živil, dva prostovoljno, da bi spoznala nekoliko zamotano pot do mesta. Še pred odhodom je profesor ponovno svaril dijake, naj plavači dobro pazijo na neplavače in šibkejšje plavače in naj neplavači nikar ne gredo preko črte od čebeljskih vrat do nasprotnega rtiča, ki je bil že prejšnji večer, ko je bil obhodil ta del zaliva, določil za mejo, ki je neplavači ne smejo prekositi.

Dijak VI. c razreda Ivan Voljč z Vrhnike, edini neplavač, ki je bil tedaj v vodi, kot dijak zelo lepega vedenja, dober fant, kongreganist, pa je kmalu po profesorjevem odhodu v razigrani dobri volji šel preko določene črte, na levi strani zaliva, pod Čibeleco: spremljal ga je njegov prijatelj plavač Franc Pezdir iz Brezovice, dočim sta se druga dva dobra plavača kopala nekoliko oddaljena na drugi strani zaliva pod kristolofskim polotokom in varovala vsak po enega mlajšega dijaka, ki sta znala sicer plavati, a jima le ni bilo povsem zaupati. Pezdir, ki je manjše postav, je moral ob Voljču že plavati in ga je

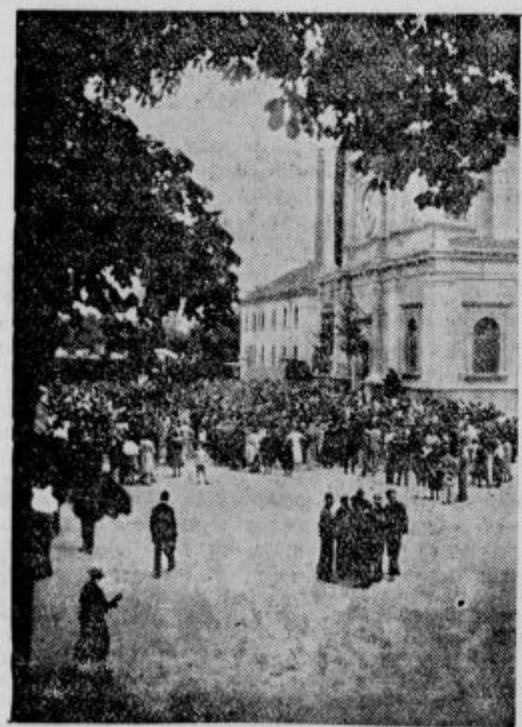
svaril in prosil, naj se vrne, a Voljč se je z veseljem smehom branil: »Saj ni globoko!« Tedaj pa je, kakih 20 metrov od določene črte, nenadoma zdrknil preko strmega roba žlebanste kotanje, prijatelj ga je zgrabil za roko, da bi ga potegnil na varno, potapljač pa je dijak pa se ga je oklenil z vso silo za glavo, da se ga je Pezdir le stežka osvobodil. Klice na pomoč je slišal Ivan Jernej iz Stožice, ki je kar najhitreje spravlil svojega varovanca na varno, nato pa prišel in priplaval na mesto nesreče, a ponesrečenca ni mogel takoj najti; šele po večkratnem potapljanju ga je našel na dnu rupe in ga spravil na suho. Ponesrečenec pa ni pokazal nikakega znaka življenja več, dasi se je nahajal v vodi le kakih deset minut in so se trudili nad dve uri z umetnim dihanjem po navodilih skavtovske knjižice. Najbrž je Voljča zadela od strahu v vodi kap, saj je tožil že večkrat prej sošolcem o težavah s srcem.

Orožniška patrulja, ki jo je privedel prof. Grafenauer, in sodna komisija je po ogledu trupla, mesta nesreče in po zaslišanju prič ugotovila, da gre zgolj za nesrečo. Počitniška skupina je oskrbeli vse glede prevoza trupla v Rab in za pokop, ki se je vršil v četrtek, dne 13. avgusta ob 16 na pokopališču mesta Raba. Krsto je spremljalo razen tovarišev in spremljevalcev počitniške skupine tudi precejšnje število kopališčnih gostov in uradnih. Peta črna maša se je brala za rajnega pri Sv. Evemiji. Počitniška skupina se je naslednji dan odpeljala preko Sušaka domov. Težko prizadetim staršem, kmelovavcem na Vrhniki, bratoma in sestri naše iskreno sožalje.

Z osmimi križi na hrbtu peš iz Ljubljane na Triglav

Gospod Ivan Vidmar, poštni ravnatelj v poklju, je začel s turistično šele kot sedemdesetletnik. Zato jo pa sedaj goji s toliko večjo vnamo. Ko je bral v »Planinskem Vestniku«, kako je nadzornik Wester hodil iz Ljubljane peš na Triglav, si je mislil, da tudi njemu ne bi kaj takega škodovalo. Svoj naklep je izvršil letos v juliju, ko je prekoratil prvo leto na poti proti devetdesetim. Odpravil se je od doma nekega lepega ponedeljka. Najprej je šel k sv. maši, nato jo je pa ubral po »bližnjici« čez Dobrovo. Prenočil je v Gorenji vasi. Naslednjega dne jo je mahnil čez Blegaš in Sorico v Srednjo vas. Na laški meji so ga vabili Italijani čez mejo. Ker je pa gospod ravnatelj užival svoje dni kot konfiriraneec na Sardiniji italijansko »gostoljublje«, se je za vabilo lepo zahvalil in ostal na jugoslovanskih tleh. Iz Srednje vasi je šel čez Uskovnico na Kredarico. Med potjo ga je presenetila nevihta z izdatnim dežjem in točo. Prišel je pa v kljub dežju, toči in snegu na Triglav. Za se

stop si je privoščil najdaljšo pot čez Mrzli studenec na Bled. Spotoma je pa še obiskal na Koprivniku gospoda župnika, ki je mislil, da je primahal k njemu šestdesetletnik, ne pa osemdesetletnik. Z Bleda je ubral gospod ravnatelj pot čez Ribno in Radovljico na Podbrezje, kjer je hotel pri Francu kositi. Pri tem je pa imel smolo, da je začel. Pustil je namreč Francka s kosilom vred kako poldrugo uro za seboj. Ko je pa zapazil zmoto, se je hitro vrnil. Držal se je namreč točno načrta, v katerem sicer ni bilo nevihte z dežjem in točo pač pa »Franeček« s kosilom. To kosilo mu je pa vzelo toliko časa, da se je moral iz Kranja do Vižmarjev peljati z vlakom. Iz Vižmarjev se je pa malce zaletel proti domu, zato je še v Zgornji Šiški pri Kmetu nekoliko poselel. Nato jo je pa mahnil proti Ljubljani in točno o pol 9 prestopil domači prag. — Mladostnemu osemdesetletniku želimo, da bi tudi kot devetdesetletnik naredil vsaj del te ture, če že ne cele.

Zborovanje bojevnikov pri Mariji Pomagaj na Brezjah 15. t. m.

Prosvetni dan v Školji Loki

Spored: 22. avgusta zvečer pred društvenim domom promenadni koncert.

23. avgusta zjutraj budnica. Od 8 do pol 9 zbiranje na spodnjem trgu. Od tu gre sprevod po mestu na Glavni trg, kjer bo g. kanonik Mrak opravil sv. mašo. Po sv. maši prosvetni tabor istotam. Govorijo pisatelj Finžgar, dr. M. Natlačen itd.

Popoldne ob pol 3 slovesne litanije, nato v društvenem domu prosvetna akademija in ljudska veselica.

Vabimo vsa, zlasti sosednja in gorenjska prosvetna društva, narodne noše, kolesarje, dekleta v dečvah; društva, pridite z zastavami!

Vsak odločen katoličan pridi, poglej in prepričaj se, da nisi sam zvest svojji veri, ampak da nas je veliko, da smo trdni in močni.

Pridite 23. avgusta vsi v našo lepo Loko, da manifestiramo za katoliška društva in vero.

Proslava kraljeve 10letnice med Slovenci

Ljubljana proslavlja kraljev jubilej

Ljubljana, 17. avgusta.

Na svečan način je Ljubljana proslavila danes 10letnico vladanja Nj. Vel. kralja. Vse mesto se je odelo v zastave. Ob 10 dopoldne se je vršila v stolnici pontifikalna sv. maša, ki jo je daroval stolni dekan kanonik g. Ignacij Nadrah s številno asistenco. Službi božji so prisostvovali ban dr. Marušić s podbanom dr. Pirkmajerjem, mestni poveljnik general Dragomir Popović in topničarski general Gjorgje Popović, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, rektor univerze dr. Šerko, mestni župan dr. Puc s podžupanom prof. Jarcem, predstavniki vseh oblasti in korporacij in zastopniki drugih držav, korporativni častniški zbor, vsi občinski svetniki, državno in mestno uradništvo ter mnogo občinstva. Ob zaključku sv. maše je bil Te Deum. Po slovesni službi božji so občinski svetniki odšli na magistrat, kjer se je vršila slavnostna seja.

Slavnostna seja obč. sveta

Ob 11 dopoldne, takoj po slovesni službi božji so se zbrali vsi občinski svetniki pri magistratni dvorani. Dvorana je bila lepo okrašena s podobami Nj. Vel. kralja, s cvetjem in zastavami. Polna je bila tudi galerija. Vojsko sta zastopala mestni poveljnik general Popović in pa zastopnik načelnika divizijskega štaba polkovnika Sokoloviča, kapetan Mihič. Seji je prisostvoval tudi banek svetnik Borštner. Ko sta prišla g. ban dr. Drago Marušić in podban dr. Otnar Pirkmajer, je župan dr. Dinko Puc otvoril slavnostno seja, za zapisničarja pa je imenoval obč. svetnika Likozarja in Šarabona. Nato je imel župan

slavnostni govor,

ki so ga občinski svetniki pogosto prekinjali s burnim in vihnim odobravanjem. Prav tako tudi nabito polna galerija.

Župan je v glavnem izvajal naslednje misli: Včeraj je poteklo deset let, kar je naš ljubljani vladar kralj Aleksander zasedel prestol jugoslovanski.

Običaj je, da se obletnice onih, ki so postavljani, da vladajo narodom, praznujejo svečano. Praznovanje te desetletnice nam ne diktira običaj, nam ne narekuje servilnem, marveč naše praznovanje je izliv globoke čustvovane prave ljubezni, ki jo je v teh dneh enodušno pokazal ves naš narod napram svojemu kralju v tako spontani, prisrčni in odkriti obliki.

Zakaj ta vladar je naš narodni kralj.

Ta vladar je kralj naših želja. Naši pradedje so sanjali o njem, ko so govorili o kraljeviču Marku in kralju Matjažu. Decembar zgodovinskega leta 1918 je izpolnil naše najbolj drzne nade: po stoletnem robstvu je Slovenec dočkal svojega lastnega kralja, je dosegel svobodo v lastni državi.

Zato je ta vladar kralj naših src. Od prvega začetka smo ga vzljubili.

Le eno je moglo uničiti izvojevano svobodo, le eno razdreti državo: lastna nesposobnost in lastna nesloga. Res smo bili na najboljšem potu, da bi se to zgodilo, ako bi ne bilo našega kralja! V času največje stiske, ko je odrekel parlamentarijem, ko že ni več deloval državni aparat, mu je Njegova velika ljubav do naroda diktirala manifest od 6. januarja.

Gospodarski in kulturni dvig Slovenije v letih kraljevanja Karadjordjevič je ogromen.

In Ljubljana sama? Vi, ki jo poznate iz časov suženjstva, ali ne vidite ogromnega napredka? Iz »dolge vasi« *smo postali v teh letih moderno mesto. Po odločbi kraljevi postali smo kot sedež banovine, središče slovenskega ozemlja, ter tako dosegli v okviru Jugoslavije tudi prvi politični ideal naših očetov: upravno zedinjeno Slovenijo. Dobili smo svoje vsučilišče, dobili smo celo vrsto drugih velepomembnih zavodov in sami ste videli, kako se je Njegovo Veličanstvo kralj v preteklih letih osebno zavezal za koristi našega mesta.*

Zagotavljamo ga svoje udanosti tembolji, ker smo danes trdnega prepričanja, da je On nosilec državne misli, da je On glavni stebler države, da si države brez Njega danes niti misliti ne moremo!

Naj živi naš kralj Aleksander!
Naj živi kraljica Marija in kraljevski dom!
Naj živi Jugoslavija!

Občinski svet se je vsakokrat odzval vzkliku g. župana z burnim, trikratnim »Živio!«*.*

Nato je župan predlagal, naj se odpošlje Nj. Vel. kralju naslednja udanostna brzojavka:

»S svečane seje občinskega sveta ljubljanskega, sklicane v spomin 10letnice vladanja Vašega Veličanstva, pošiljamo Vašemu Veličanstvu, Njemu Veličanstvu kraljici in Vašemu kraljevskemu domu najudanejšje pozdrave, z željo, da ohrani Bog Vaše Veličanstvo še mnogo let, Vam v čast in slavo, a na srečo nam in domovini. Obenem si dovoljujemo sporočiti, da smo danes položili v proslavo velikega praznika temeljni kamen azilu za onemogel ter prosimo, da se dovoli nazvati ga: »Dom kralja Aleksandra I.«*.*

Župan je nato povabil vse prisotne k polaganju temeljnega kamna novemu zavetišču za onemogle.

Seji so prisostvovali tudi odlični češki gostje, člani češke narodno socialistične stranke, ki se mu- de t dni v Sloveniji, tako poslanec in bivši minister Tučný in poslanec Prohaska.

Blagoslovitev temeljnega kamna za novo zavetišče

Občinski svetniki in drugi zastopniki so se z avtomobili in avtobusi Maloželeznice družbe odpeljali nato na ljubljansko polje v novi svetokriški okraj, na zemljišče, kjer bo stalo novo zavetišče za onemogle.

Poročali smo že, da je Mestna hranilnica naklonila znesek 5 milijonov Din za zgradbo novega zavetišča za onemogle, mestna občina pa je za zavetišče prispevala krasno zemljišče med topniško vojašnico in Linhartovo ulico, obenem pa prevzela tudi skrb za vzdrževanje zavetišča.

Na prostoru, ki je bil okrašen z zastavami, je bil že postavljen temeljni kamen. K blagoslovitvi so se zbrali številni odličniki, tako ban dr. Marušić s podbanom dr. Pirkmajerjem, zastopnik knezoškofa stolni dekan g. Ignacij Nadrah, mestni poveljnik general Dragomir Popović, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Anton Rogina, rektor Aleksandrove univerze dr. Alfred Šerko, železniški direktor dr. Jakob Borko, upravnik policije g. Vekoslav Kerševan, ravnatelj pošt, hran, dr. Vladimir Vidmar, zastopnik finančnega ravnateljstva dr. Volčič, zastopnik poštnega ravnateljstva dr. Vagaja, predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelenc, z glavnim tajnikom g. Ivanom Mohoričem, šef

socialno zdravstvenega odseka banske uprave dr. Doljak z načelnikom dr. Karlinom, tajnik Delavske zbornice g. Uratnik, predsednik Zdravniške zbornice dr. Marvicijs Rus, podravatelj OUZ dr. Kuhelj, predsednik Pokojniškega zavoda g. Vekoslav Vrtovec z ravnateljem dr. Sagadinom, zastopnice krščanskih ženskih organizacij ga. Vera Remčeva in Marija Srebofova, zastopnica ženske zveze in Splošnega ženskega društva dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva z več damami, zastopniki Vincencijevih konferenc, Marijanišča, Higijenskega zavoda in ostalih organizacij. Mestno hranilnico so zastopali predsednik ph. mr. Sušnik, ravnatelj dr. Černe, upravna odbornika gg. Viktor Rohman in Žan, glavni knjigovodja g. Fran Pretnar. Prisostvovali pa so blagoslovitvi tudi številni mestni uradniki ter mnogo občinstva iz tega okraja.

Pred blagoslovitvijo je načelnik odbora za zgradbo zavetišča g. Ivan Tavčar nagovoril zbrano gospodo.

Obred blagoslovitve je pri peljskem oltarju izvršil stolni župnik in občinski svetnik, kanonik dr. Tomaž Klinar, ki je imel pred ogledom zelo lep in globok govor:

»Na dan, ko slavimo desetletnico vladanja kralja Aleksandra, prosimo božjega blagoslova na ta dom, ki bo nosil njegovo ime in ki bo znanilec polne ljubezni, kateri a se učimo od našega kralja. Prosim bomo božji blagoslov na ta dom, da naj bo srečen začetek in srečna dovršitev tega doma v božjem varstvu. Ni pa še dovolj, če prosimo božjega blagoslova samo za ta temelj, za ta mrzli kamen, še za drugi, še bolj važen temeljni kamen temu domu moramo prositi božjega blagoslova, to je za prisrčno, iskreno ljubezen do brata, ki naj jo ta dom izpričuje. Tega blagoslova prosimo, da bi bil ta dom trdno zgrajen na temeljnem

Maribor slavi kraljevo 10letnico

Maribor, 17. avgusta.

Obdravska prestolnica je bila danes v svečanem, prazničnem razpoloženju. Vse mesto v zastavah. Današnji jubilejni svečanosti so pričele s slavnostno sejo mestnega občinskega sveta ob pol 10 v lepo okrašeni mestni posvetovalnici. Slavnostno seja je otvoril mestni župan dr. Juvan ter imenoval za overovatelja zapisnika občinska svetnika Stabeja in Fava. Nato je imel spominski besedo: Danes pred desetimi leti je sedel po smrti blagopokojnega velikega jugoslovanskega kralja Petra Osvoboditelja na jugoslovanski kraljevi prestol naš vzvišeni in viteški vladar kralj Aleksander I. Z velikim veseljem in z velikimi slovesnostmi praznuje danes ta jubilej čela država, ves jugoslovanski narod in tudi naša srca bijejo danes polna ponosa, veselja, hvalečnosti in vdanosti napram našemu kralju in Njegovemu visokemu domu.

Težki, za narod in državo najtežji časi so za nami. Jugoslovanski narod, do osvoboditve razcepljen, stoletja tudi v tujem robstvu, je pod vodstvom svoje viteške dinastije dosegel svojo narodno svobodo ter narodno zedinjenje. In vendar te svobode nismo znali ceniti.

Sreča naša, da je v teh težkih časih z veliko državniško modrostjo vodil naš narod naš oboževani vladar Aleksander. Stopil je na čelo naroda in pozval vse dobro misleče Jugoslovane, da slede njemu, da bosta rešena država in narod. Naša država stoji danes trdno, na znotraj urejena na temeljnih enotah zakonodaje, na načelnih bratstva in medsebojne ljubezni in enakosti pred zakonom, zunanji svet pa nas spoštuje kot zdravo in močno državo, ki je miroljubna, ki pa je tudi pripravljena proti vsakemu notranjemu in zunanjemu sovražniku braniti svoje pravice. Za svojim kraljem stoji ves narod ko en moč.

Naj zapisnik o današnji seji priča poznim rodovom, da smo danes ob današnjem kraljevem jubileju zastopniki Maribora iskreno in polni hvalečnosti in vdanosti navdušeno vzklikali v tej zgodovinski dvorani: »Živel naš narodni kralj Aleksander, živel Njegov visoki dom, živijo Jugoslovanci« *(Občinski svetniki stoje vzklikajo: »Živel kralj, živeja Jugoslovanci«).*

Mesto Maribor pa je tudi dolžno, da za večne čase postavi viden dokaz naše zvestobe, hvalečnosti in vdanosti do kralja. Zato predlagam, da v spomin

Slovesnost v Kamniku

Kamnik, 17. avgusta.

Mestna občina Kamnik je na zelo slovesen način proslavila desetletnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Snoči so zagrmeli strel in skozi dež so proti nebu švigale rakete. Mesto je bilo slavnostno razsvetljeno in okrašeno z zastavami. Ob pol 20 se je razvil z Glavnega trga po mestu spreved z godbo in lampijončki. Za godbo so korakali predstavniki oblasti. Po sprevedu je imel z balkona Kamniškega doma na zbrano ljudstvo govor mestni župan Franc Kratnar. Po govoru se je ok. glavar dr. I. Ogrin zahvalil prirediteljem — občini — za sijajno proslavo kot tudi ljudstvu, posebno pa številnim gasilcem za spontane ovacije Nj. Vel. kralju, nakar je godba zaigrala državno himno. Ob 21 se je vršila v čedno okrašeni dvorani Kamniškega doma slavnostna akademija, kjer je imel župan Fr. Kratnar govor o trudu in delu našega kralja v dobi 10 let vladanja. Salonski orkester je zaigral pod vodstvom Cirila Vrežnika državno himno ter koncertni komad. Združeni pevski zbori — društvo Kamnik, Lira, Solidarnost in Gorenjec — so zapeli pod istim pevovodjem pesmi »Domovina, mili kraj« *in »Buči morje Adrijskoga«.* Mali Matičič je nato korajžno deklamiral deklamacijo »Kralju Aleksandru«. Akademija je bila zaključena z živo sliko.

Danes se je vršila po slovesni službi božji, ki se je brala v dekanijski cerkvi, slavnostna seja občinskega sveta.

Župan mesta g. Franc Kratnar je najprej pozdravil vse prisotne: okr. glavarja dr. I. Ogrina, g. dekana Riharja, zastopnike državnih uradov, korporacij, društev, gasilstva, zadrug itd. V svojem nadaljnjem govoru je g. župan objasniti težko in naporno delo našega modrega vladarja, ki je stremel za tem, da dovede našo mlado Jugoslavijo do končne konsolidacije, do velike mogočnega Jugoslavije. Navzoči so nato burno vzklikali na njegov poziv Nj. Vel. kralju Aleksandru, Nj. Vis. kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Druga točka dnevnega reda je bilo imenovanje sedanjega modernega mestnega kopalnice v kopalnice kralja Aleksandra, odnosno preimenovanje Glavnega trga v trg kralja Aleksandra. Ker pa tozadevno še ni prišel pristane maršalata dvora niti na eno niti na drugo, se pač to

kamnu ljubezni, blagoslova božjega prosimo, da bi vsi, ki bodo v tem domu prebivali, občutili vso iskreno in pristno ljubezen bratovsko. Prosim, da bi ta dom bil na vse večne čase zgrajen na pravem vogelnem kamnu, ki nam ga daje naša krščanska vera, to je na pravi krščanski ljubezni. Srce vladarja se danes gotovo veseli, da obhajamo Njegovo desetletnico v smislu onih načel, ki jih je sam vedno gojil in s katerimi je vladal do sedaj, to je načel splošne medsebojne ljubezni!

Za tem je dr. Klinar med molitvami blagoslovil temeljni kamen. V kamen so nato vžidali v puščico zapечатeno pergamentno listino, ki se glasi:

»Mestna občina ljubljanska in Mestna hranilnica ljubljanska sta sklenili zgraditi v proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. dom, v katerem bodo našli v letih starosti svoje zavetišče ubogi ljubljanski občani.

Mestna hranilnica ljubljanska je za zgradbo doma izročila vsoto 5 milijonov dinarjev, mestna občina ljubljanska pa zemljišče ter skrb za vzdrževanje zavetišča.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1931.

Ljubljanski župan dr. Dinko Puc, predsednik Mestne hranilnice ljubljanske ph. mr. Rihard Sušnik, načelnik odbora za zgradbo zavetišča Ivan Tavčar.

Spregovoril je še predsednik Mestne hranilnice mr. Sušnik, ki je poudarjal dosedanje socialno delo Mestne hranilnice ter njeno uvidenost za ublažitev socialne bede.

Za tem so posamezni zastopniki izrekli primerna gesla, ko so z lopatico metali malo na temeljni kamen. Ban dr. Marušić je izrekel željo: »Ta zgradba naj bo dokaz bratske ljubezni in državljanske solidarnosti!«*.*

Med vso lepo slovesnostjo je krožilo nad zemljiščem prav nizko enokrilno letalo ter s tem počastilo važnost dogodka.

na današnji dan prispevamo za razširitev počitniške kolonije kraljice Marije na Pohorju znesek 500.000 dinarjev. — Županov predlog se sprejme soglasno.

S slavnostno sejo je bila nato poslana kralju sledeča udanostna brzojavka:

»S slavnostne seje mariborskega občinskega sveta maša, ki jo je ob asistenci daroval prevladanja vzvišenega vladarja Jugoslavije, si usojam v imenu mesta Maribora poslati Vašemu Veličanstvu in Visokemu kraljevskemu domu zagotovo neomejene zvestobe in globoke dejanske vdanosti.«*.*

Ob 10 je bila v stolnici slovesna pontifikalna sveta maša, ki jo je ob asistenci daroval presvetli škof dr. Ivan Tomažič. Poleg številnega vernega ljudstva so bili navzoči predstavniki oblasti, med drugim oblastni inšpektor dr. Schaubach, mestni poveljnik general D. Pavlovič, mestni župan dr. Juvan, okrajni načelnik dr. Hacin in podnačelnik Makar, podpredsednik okrožnega sodišča dr. Pihler, višji državni pravdnik dr. Jančič ter predstavniki drugih uradov in korporacij. Mariborsko Prosvetno zvezo je zastopal njen predsednik bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec. Ob zaključku slovesne svete maše je bil svečan »Te Deum«*.*

Po službi božji v stolnici je bila v mestni posvetovalnici slavnostna seja Društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine, ki jo je s primernim nagovorom o ciljih imenovanega društva, ki gradi na Pohorju k dosedanjemu Počitniškemu domu kraljice Marije poseben preventorij za tuberkulozno deco, v odsotnosti gospe Maistrove otvoril društveni podpredsednik dr. Vrtovec, vodja tukajšnjega Zdravstvenega doma. Navzoči so bili med drugim mestni poveljnik general D. Pavlovič, banski svetnik Ivo Poljanec kot zastopnik okrožnega inšpektorja dr. Schaubacha, mestni župan dr. Juvan, okrajni načelnik dr. Hacin ter drugi odlični gostje. Ob zaključku slavnostne seje je bila odposlana Nj. Vel. kralju udanostna brzojavka.

Zvečer so se vršile velike manifestacije, dalje manifestacijski spreved z zaključkom na Slomškovem trgu, bajna razsvetljava Slomškovega trga in piromida.

preloži do trenutka odgovora. Župan Franc Kratnar je nato predlagal, da naj se pošlje Nj. Vel. kralju udanostna brzojavka, kar so vsi burno pozdravili. S tem je bila slavnostna seja zaključena.

Slavje v Celju in okolici

Celje, 17. avgusta.

Ze v nedeljo zvečer so vihrale z mnogih hiš državne zastave, katerim so sledile v ponedeljek jutraj še druge. Oficielni del proslave se je pričel ob 8 dopoldne s slovesno sv. mašo v župni cerkvi sv. Danijela, ki jo je daroval g. opat Jurak in ki so se je udeležili zastopniki vseh uradov, raznih korporacij in narodnih društev ter mnogo občinstva. Po sv. maši, ki se je zaključila z zahvalno pesmijo, se je vršila v slavnostno okrašeni sejni dvorani Mestne občine slavnostna seja občinskega odbora. Slavnostni govor je imel mestni načelnik g. dr. Alojzij Goričan, v katerem je orisal zaslužno delovanje našega vladarja v smislu smernic, ki jih je očrtal v svojem manifestu od 6. januarja 1929.

Po slavnostnem govoru, na koncu katerega so občinski odborniki vzklikali kralju s trikratnim »Živio!«, je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Veličanstvu. Nato se je seja zaključila. Isti dan zvečer se je vršila bakljada železničarske godbe po mestnih ulicah ob številni udeležbi občinstva in narodnih društev celjskih, po bakljadi pa je bil od 9. do 10. ure koncert železničarske godbe na Krekovem trgu.

V nedeljo, 16. t. m., se je vršila ob 8 jutraj v sejni dvorani občinske hiše na Bregu pod predsedstvom župana g. Alojzija Mihelečiča slavnostna seja občinskega odbora Celje-okolica v proslavo 10letnice vladanja kralja Aleksandra I. V slavnostnem govoru se je spominjal g. Mihelečič delovanja in zaslug kraljevih za našo državo v tem desetletju po smrti njegovega velikega očeta, kralja Osvoboditelja. Po končanem slavnostnem govoru so občinski odborniki na poziv g. župana stali zaklicali jubilatnu trikratno »Živio!«. Obenem je bilo sklenjeno, da se v zvezi s to slovesno priloiko obdarijo občinski reveži z enkratno mesečno podporo v običajnem znesku.

AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo
posname!!
Torej
zahtevajte izrecno
"Aeroxon"

Slovenski rudarji v Nemčiji

Düsseldorf, 16. avg.

Slovenska rudarska kolonija v Porenju in v Westfaliji je 16. t. m. na najslavesnejši način proslavila 10letni kraljevi jubilej. Misel za proslavo je sprožila Zveza Slovenskih katoliških društev sv. Barbare. Predsednik Zveze g. Ivan Lindič je povabil na proslavo vsa slovenska društva v Porurju, kakor tudi naš konzulat v Düsseldorfu, g. generalnega konzula Markoviča in vse oboje.

Slovesnost se je vršila v Merbecku, kjer je sedež Zveze sv. Barbare. Dopoldne je bila v katoliški cerkvi služba božja, popoldne pa v Zvezini dvorani slovesna seja Zveze, na kateri so govorili predsedniki posameznih naših društev in naš generalni konzul g. Markovič. Koncertni del je izvajal moški zbor slovenskega pevskega društva »Zvon« *iz Hamborna. Otročki pa so deklamirali slovenske pesmice.*

Ta proslava, ki se je je poleg generalnega konzula g. Markoviča udeležil tudi podkonzul Zivadinovič, je med našimi izselenci v Porenju vzbudila velike simpatije. Kljub težkim socialnim krizam po Nemčiji, radi katerih je odpuštenih in strada s svojimi družinami mnogo slovenskih delavcev, je vendar vsa kolonija slovenskega delavstva v Nemčiji dostojno in slovesno proslavila ta jubilej.

Proslava v Kočevju

Kočevje, 16. avgusta.

Snoči se je na glavnem trgu zbrala tisočglava množica ljudstva iz mesta in okolice, da prisostvuje bakljadi in pozneje koncertu v proslavo kraljevega jubileja. V marsikaterem oknu je bila z lučkami razsvetljena kraljeva podoba. Ob osmih zvečer se je od pivovarne »Union« *razvil spreved z lampijončki in zastavicami ob zvokih godbe »Zarje« *iz Ljubljane. V hotelu »Trste« *se je vršil koncert slovenskega »Glasbenega društva« *ter nemškega »Gesangvereine«. Dvorana hotela »Trste«*, kakor tudi dvorčiče se je napolnilo do zadnjega kotička. Glasbeno društvo je mogočno zapelo Jenkovo: Bože pravde, Hajdrihovo: Adrijansko morje ter Aljažovo: Na dan. Koncert sta povzdigla solista ga. dr. Rethlewa-Nostis in dunajski operni pevec g. H. Schuster. V svetlo in solčno jutro nas je v nedeljo prebudila godba z obhodom po mestu.*****

Ob 10 dopoldne se je zbrala ogromna množica naroda k slovesni službi božji, ki jo je celebriral častni kanonik, dekan g. F. Erker ob asistenci domače duhovščine. Službe božje se je udeležilo kočevoško uradništvo in zastopniki korporacij.

V okrašenih posvetovalnici mestne občine se je nato zbral celotni občinski odbor na svečano seja, katero je otvoril mestni župan g. Kostanjevec. Ta je v izbranih besedah orisal delo kralja Aleksandra v teku 10 let.

Po občinski seji se je vršil promenadni koncert za gradom. Popoldne je bila v drevoredu g. Haufla ljudska veselica.

Automobilska nesreča

Maribor, 17. avgusta.

K večeršnjemu slavlju blagoslovitve brigadne v Ljutomeru je odšlo tudi veliko gostov iz Cirknice pri St. Ilju, kjer je doma kumica gospa Germova, ki je k slavlju povabila nekaj svojih prijateljev in znank. Najeli so si tovorni avto ter se 14 po številu odpeljali proti Ljutomeru. Kakšno uro pred Ljutomerom se je tovorni avto okoli pol 16 prevrnil in pokopal pod seboj potnike. Pri tem se je ponesrečilo pet oseb, od katerih sta dve zadobili samo lažje poškodbe in se nahajata v domači oskrbi. Težje poškodbe so zadobile 45letna posestnica Kunigunda Klajšer iz St. Ilja v Slov. goricah, ki ji je tovorni avto preprečil trebuh, 34letna posestnikova žena Julijana Simonič, ki je zadobila občutne notranje poškodbe ter 29letna posestnikova žena Marija Germ, humična sestra, ki ji je avto strl levo nogo. Med potniki je nastalo razumljivo razburjenje ter so tisti, ki so po posebnem srečnem naključju ostali nepoškodovani, ponesrečenim takoj priskočili na pomoč. Klajšerjevo, Simoničovo ter Germovo so prepekljali v tukajšnjo splošno bolnišnico. Upati je, da bodo kmalu okrevale.

Ogenj uničil sidromahovo imetje

Zidani most, dne 16. avg.

V noči proti 5 jutraj, dne 16. t. m. je ogenj uničil koč, delavca Boštarnja, v Sv. Petru pri Zidanem mostu. Požar se je razširil tako hitro, da ni bilo mogoče gasilec, ki so prišli iz Radeč in pozneje iz Zidanega mosta, ognja omejiti. Ze itak rečna Boštarnjeva družina, se je komaj preživljala, a ogenj ji je uničil zadnje. Upamo, da se občina usmili, in bo nudila revni družini brez strehe, vsaj nekoliko podpore.

Vaši otroci fotografirajo?

Dajte jim vsekakor

Lumierov film,

ki izravna velika razdobja v osvetlitvi in tako neuspeh izključuje.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana - Prešernova 3.

Ljubljana

Skrbimo za izseljence!

Ljubljana, 17. avgusta.

Danes popoldne se je v Delavski zbornici vršila konferenca Rafaelove družbe, na kateri so udeleženci razpravljali o nekaterih važnejših izseljeniških vprašanjih. Prisotni so bili: p. Kazimir Zakrajšek, ki je vodil zborovanje, načelnik Karlin za banško upravo, Filip Uratnik za Delavsko zbornico, Vondina in Žužek za Borzo dela, bivši predsednik KSKJ Anton Grdina, Zor za Prosvetno zvezo in ing. Lah za Kmetijsko družbo, Novak za Zupansko zvezo, dr. Slokar za Društvo denarnih zavodov, od Rafaelove družbe pa še dr. Pegan, Miklavčič in Tone Marinček.

Na seji je sprožil g. Anton Grdina več umestnih predlogov glede izboljšanja stikov med izseljenci in domovino. Treba je zboljšati gospodarske

stike, pravilno usmeriti prihranke izseljencev, propagirati tujski promet, to se pravi turistične obiske izseljencev v domovini, navezati kulturne stike, prirediti za mladinske izlete v domovino itd. G. Grdina je še posebno poudaril, da so Slovenci v Ameriki odločno narodno zavedni in tako tudi njihova mladina.

Na konferenci so razpravljali tudi o vprašanju kolonizacije in repatriacije izseljencev. Izseljenjski komisar g. Fink je podal poročilo o statistiki izseljencev. V tujini je skupno 400.000 Slovencev. G. Miklavčič pa je poročal o izseljenjskem kongresu, ki se je nedavno vršil v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu in katerega se je on udeležil kot zastopnik Rafaelove družbe. Zvečer ob 8 se je v Delavski zbornici vršil poslovljni večer g. Antonu Grdini na čast.

in iz Belgrada skupno 536 tujcev. Od inozemcev je prišlo: 211 Čehoslovakov, 19 Rusov, 419 Avstrijcev, 241 Nemcev, 38 Madjarov, 297 iz Italije, iz ostale Evrope 151, iz Amerike 80 in iz Azije 3. Najmanj je prišlo Albancev, namreč en sam. Iz Evropske Turčije sta bila dva, Spanca dva, Švedi trije, Belgijci trije, Bolgari trije, Svicarjev šest, Grkov tudi šest, DANCEV 11, ROMUNOV 13, POLJAKOV 16, HOLANDECEV 20 in FRANCOZOV 51. Nobenega tujca ni bilo iz naslednjih Evropskih držav: Estonika, Finska, Litva in Latvija, Luksemburg, Norveška in Portugalska. Po en dan je ostal v Ljubljani 901 tujec, po 2 do 3 dni 2732, po 8 do 14 dni 416, nad 14 dni 177, nad 4 tedne 24.

☉ Pogreb pok. Aleksandra Gjuda se je vršil včeraj ob 5 popoldne na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnika so na njegovi zadnji poti spremili v impozantno število ljubljanski brivski mojstri in pomočniki, hišni posestniki, njegovo osebje in mnogoštevilni obrtniki ter drugi meščani. V sprevedu so nesli več krasnih vencev. Naj mu sveti večna luč!

☉ Smodnik in noč. Ljubljanska bolnišnica je sprejela dva ponesrečenca. Prvi je 29-letni Miha Gerbaj, posestnik od Sv. Pavla v občini Dobrunje pri Ljubljani. Ta je z drugim fanti streljal v nedeljo zvečer s cerkvenim moznarjem, pri tem pa mu je pihnil v obraz smodnik in mu vse obraz obžgal ter mu poškodoval desno oko. — Drugi ponesrečenec je 37letni Franc Šimic, kantiner v Škofji Loki. Tega je včeraj zjutraj na kolodvoru v Škofji Loki neka ženska z nožem zabodla v vrat in mu povzročila precej hudo rano, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

☉ Pebegele kaznjence. Te dni je iz zaporov ljubljanske jetnišnice pobežnil 23letni Ernest Bischof, rojen v Trstu in prištoljen v Ljubljano. Bischof je bil obsojen na šest mesecev strogega zapora, ki se mu jih pa očitno ni zdelo vredno presedeti in je uporabil prvo priliko, da je pobežnil. Sedaj ga iščejo oblasti in je gotovo, da bo prej ali slej padel pravici zopet v njeno dolgo roko.

☉ Dr. Leo Šavnik zopet redno ordinira.

☉ Radi preložitve električnega urnega voda na Franciškanskem mostu, ki je potrebna radi zidave tromostovja, smo primorani v teku današnjega dneva za kratek čas izklopiti električne ure mestne občine ljubljanske. — Jugoslavensko Siemens d. d., Ljubljana.

☉ Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gospodarska c. 10.

Maribor

Mariborski rokovanjaci na deželi

Isropali so trgovino Jožice Lorber iz Sv. Petra ter izropano blago odpeljali na vozu — Sledovi za rokovanjaci vodijo v Maribor

Maribor, 17. avgusta.

Davi okoli 4 popoldne so se domači, ki stanujejo v hiši, kjer se nahaja trgovina Jožice Lorber pri St. Petru, niže Maribora, podali iz hiše kositi. Ta čas so neznan rokovanjaci izkoristili, prebili vrata iz ceste, vlomili v trgovino ter pretaknili vse kote. Zbrali so blago najrazličnejše vrste, ga naložili na voz ter izginili v smeri proti Mariboru. Rokovanjaci so morali biti s hišnimi razmerami precej dobro seznanjeni, da se jim je posrečilo nakana brez hrupa in ne da bi vzbudili kako pozornost. Orožniki so takoj v jutranjih urah šli na delo ter ubrali že pravilno sled, ki pelje v Maribor.

☐ Meščani! Pohorska železnica se bo gradila, ako se v najkrajšem času dobi podpisov na združnih deležih še za najmanj 500.000 Din. Na Vas je tedaj ležeče, da dobi Maribor kot prvi v državi gorsko železnico. Zato vabim vse, ki ljubijo naše lepoto, da podpisujejo te dni deleže. Poudarjam, da ni treba takoj v gotovini plačati; zadruga rabi obvezne izjave, da se bodo plačali. Škoda bi bilo, da se ta lepa akcija opusti zaradi take malega zneska. — Dr. Juvan.

☐ V obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru se vrši vpisovanje od nedelje, dne 23. avgusta t. l., dalje do srede septembra na mestnem načelnstvu in sicer ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure, ob delavnikih pa od 10 do 12. Vpisati se morajo vsi vajenci in vajeke, ki se učijo v mestnem območju in ki še niso uka prosti. S seboj morajo prinesiti zadnje šolsko spričevalo (odpustnico ali izkaz) ter morajo plačati običajno šolnino kakor vsako leto. Vodstvo pozivlja vse gg. delodajalce in delodajalke, naj pošljejo svoje vajece in vajeke pravočasno k vpisovanju, da bo mogoče sredi septembra sestaviti sezname za pouk, ki se začne v nedeljo, dne 4. oktobra t. l.

☐ 151.729 potnikov je potovalo v času od 1. januarja do 1. avgusta t. l. preko severne meje.

☐ Kršćanska ženska zveza priredi v nedeljo, dne 18. septembra božjepotni izlet v Ruše pod pogojem, ako se prijavi najmanj 200 udeležencev. Prijave se sprejemajo do 2. septembra vsako sredo in soboto od 8—12 in od 2—5 v društveni pisarni na Aleksandrovi cesti 6, I. nadst. Na poznejše prijave se ne bo mogoče ozirati, ker mora društveno vodstvo 14 dni prej prijaviti število udeležencev železnici. Božjepotnega izleta se lahko udeležijo tudi nečlanice.

☐ V otroški vrtec v Melju, ki ga vodijo šolske sestre, bo vpisovanje za šolsko leto 1931-2 dne prvega septembra v Melju št. 74.

☐ Razno blago bodo prodajali jutri ob devetih dopoldne v javni razprodaji v skladišnih prostorih tukajšnje carinarne.

☐ Na delovnem trgu. Zaposlitev dobi preko mariborske posredovalnice dela: 2 blapca, 2 navadna delavca, 1 mizar, 1 krojač, 13 kmetičih deklet, 2 gospodinj, 1 šivilja, 1 plnična natakarka, 1 poslužnica, 1 trgovska pomočnica, 1 blaginji-

čarka, 15 kuharic, 29 služkinj, 2 sobarici, 1 varuška, 1 vzgojiteljica, 4 šiviljske in 2 pletiljske vajenke.

☐ K Devici Mariji v Brezju sta šli včeraj tradicionalni Rokovi procesiji iz bazilike Matere Milosti in magdalenske župne cerkve.

☐ Lavantinski kateheti imajo danes teden svoj redni občni zbor. Pričetek ob 10 v dijaškem škojliškem semenišču, Koroškova 12. Obenem bosta tudi dva za mladinsko vzgojo v današnjih razmerah važna referata. Ob 14 istotam sestane veroučiteljev na srednjih šolah in učiteljskih z razgovorom o izvedbi novega veroučnega načrta za srednje šole in učiteljska.

☐ Avtobus v plamenih. Smonigov avtobus, ki vozi na progi Svečina-Maribor, je davi pri Sp. Kungoti nenkrat bil v plamenih. Potniki so skočili iz avtobusa; posrečilo se je oženj pogasiti, vendar voznika radi defekta ni bila več mogoča, radi česar so morali potniki peš nadaljevati svojo pot v Svečino.

☐ Vršijo se priprave. V tukajšnjem gledališču so z vajami za bodočo sezono že pričeli; otvritvena predstava bo kakor običajno dne 1. okt. Sodelovalce bodo iste moči kakor lansko leto. Ob otvoritvi sezone bo svečana proslava srebrnega jubileja gledališkega igralca Eda Groma.

☐ SSK Maraton. Jutri v sredo ob 20 seja upravnega odbora. — Drevi ob 20 odborova seja lankontleške sekcije v klubovi pisarni.

☐ A. R. Legatov enoletni trgovski tečaj v Mariboru je odobren od ministrstva za trgovino in industrijo v Belgradu. Legatova šola je bila ustanovljena že leta 1913. Zavod je poznan radi prav dobrih učnih uspehov, odličnega učiteljskega zbora, vzorne discipline, reda in nadzorstva kakor tudi strokovnega ravnateljstva. Na zavodu poučujejo sami strokovni profesorji in spretni praktiki. Novi tečaj se začne dne 9. septembra t. l. Vpisovanja in pojasnila tudi pismeno v Slovenski ulici 7, poleg trgovine Wögerer, telefon št. 21-61 in sicer od 8—12 in od 2 do pol 7. Istotam se dobijo brezplačno učni programi. Radi hude gospodarske krize se je šolnina znižala. Zavod razpolaga tudi z lastnim internatom.

Ruše

Poneverba. Nekaj V. B. ja bil obdolžen, da je kot zastopnik delavstva pri bolezenskem podpornem fondu skozi tri leta dvigal denar iz blaginje, a ga ni izročal kompetentom. Dvigal je baže tudi denar celo za take, ki že davno niso več zaposleni v tovarni ali pa sploh nikdar niso bili in torej nimajo niti pravice do podpore. In tako je narasla poneverjena vrata na 50.088 Din, kakor je to pokazala revizija blaginje, ki jo je zahtevalo delavstvo in ki je bila izvršena te dni. Moža so aretirali ruski orožniki ter ga predali v mariborske sodne zapore, a doma tarna in obupuje žena s petimi nepreskrbljenimi otroki. V ta fond so se stekali skoraj izključno le prispevki delavstva.

Tovarno, ki je pred nedavnim pogorela, popravljajo z vso naglico. Pri razkopavanju ruševin pa bi se skoraj zgodila nesreča, kajti pod ruševinami so še eksplozivne snovi in med delom je nekaj teh snovi eksplodiralo. A sreča v nesreči je bila, da je le enemu delavcu zvililo nogo, večje nesreče pa ni bilo.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 18. avg. Helena (Jelena), cesarica.

Osebnosti

— Poročil se je v St. Vidu nad Ljubljano šolski upravitelj g. Janko Malešič z učiteljico gđe. Pavlo Knific. Mlademu paru želimo obilo sreče!

— Poroka. Včeraj sta se poročila v Krekovi gospodinski šoli v Zg. Šiški strokovni učitelj g. Gotthard Rott s strokovno učiteljico gđe. Anico Slapšak. Poročal je g. kanonik dr. Kimovec. Vrlemu paru naše čestitice in obilo božjega blagoslov!

— Napredovanja. Za arhivnega uradnika v 10. skup. bolnice za duševne bolezni v Kovinu je imenovan pripravnik iste bolnice Božidar Sever; za p. t. uradnika 9. polož. skupine Vilhar Ervin, Ljubljana 2 in Gostinčar Danica, Maribor 1, oba dosedaj uradniška pripravnika.

Novi grobovi

† Šoštanj. Umrli je na Dunaju v sanatoriju v ponedeljek zjutraj g. Fr. Woschnagg, tovarnar v Šoštanju. Pogreb bo v četrtek popoldne v Šoštanju.

† Umrli je v bolnišnici v Zagrebu 10. avgusta dekan čebarske dekanije in župnik v Tršću g. Ernest Hankonyl. Pokopan je bil 12. avgusta v Zagrebu. Sobratom, ki so ga poznali, ga priporočamo v memento. R. I. P.!

† Vojnik. Jakob Kovač, posestnik v Vojniku in tast trškega župana, daleč naokrog znan in priljubljen mož, je v nedeljo, 16. t. m. po kratki in mučni bolezni umrl na svojem domu. Za njim žaluje številno sorodstvo in nebroj znancev in prijateljev. Naj v miru počiva.

Ostale vesti

— Uršulinska realna gimnazija v Ljubljani. Učenke, ki nameravajo vstopiti v I. razred uršulinske realne gimnazije, naj se 24. ali 25. avgusta dopoldne v spremstvu staršev zglase pri ravnateljstvu ter prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in prošnjo za priustitev k sprejemnemu izpitu s 5 dinarskim kolkom. Gojenke, ki bodo stanovale v zavodu, naj pošljejo prošnjo do 25. avgusta. Sprejemni izpiti bodo 26. in 27. avgusta.

— Vzgojni uršulinski zavod v Škofji Loki sprejema poleg učenk osnovne in meščanske šole z narodnim učnim jezikom tudi dekleta, ki niso več obvezna hoditi v šolo in se žele dobroba naučiti nemščine. V posebnem tečaju se uče samo nemščine in imajo priliko za konverzacijo v nemškem jeziku. Na željo se uče tudi gospodinjstva. Za natančnejša pojasnila se je obrniti na predstojništvo uršulinskega samostana v Škofji Loki.

— Zavod šolskih sester v Celju sprejema v svoj internat gojenke, ki obiskujejo osnovno, meščansko, trgovsko šolo in gimnazijo. Učenke za osnovno in meščansko šolo morajo biti v zavodu 2. septembra. — Zavod šolskih sester v Celju.

— Razstava slovenskih mest, pri kateri prednjačita Ljubljana in Maribor s svojim obsežnim in zelo zanimivim razstavnim materialom, nam bo na jesenski razstavi na velesejmo od 29. avgusta do 9. septembra pokazala izredno pridnost in marljivost naših meščanov in pomen mest za našo zgodovino, kulturo in gospodarstvo. Ta velika revija truda in prizadevanja naših mest bo neobhodno rodila mnogo novih pobud v našem gospodarstvu tudi za bodočnost.

— Vpisovanje na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se bo vršilo za učence in učenke I. letnika dne 1., 2. in 3. sept. od 8. do 12. ure, za učence in učenke II. letnika pa dne 4. sept. od 9. do 12. ure. Priplaščenci za I. letnik imajo prinesiti k vpisovanju rojstni list (ali izpisek), izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu srednje šole ali o završnem izpitu meščanske šole in prošnjo za sprejem. Prošnja mora biti kolkovana s 5 Din. Vzorec prošnje je objavljen na razglasni deski. K vpisovanju za I. letnik mora priti vsak učenec odnosno učenka osebno in po možnosti v spremstvu staršev. Da ne bo ob pričetku vpisovanja prevelike gneče, se opozarja na interesente, da je radi sprejema brez pomena, če je kdo vpisan prvi ali zadnji. Pri sprejemanju v I. letnik bodo imeli prednost učenci in učenke — otroci trgovcev in industrijev, ki bodo ostali doma, in pa tisti, ki imajo že zagotovljeno službo. V splošnem pa bodo v zadevi sprejema odločala izpričevala. Priplaščenci za II. letnik imajo prinesiti izpričevalo I. letnika drž. dvoraz. trgovske šole, ponavljalci pa izpričevalo II. letnika. Tisti(e), ki bi morda prišli(e) od drugod, imajo poleg izpričevala prinesiti tudi rojstni list in prošnjo za sprejem. Vpisnina znaša za vsak letnik po 150 Din, ki se nesprejetim vrne. — Dne 7. sept. bo na razglasni deski objavljeno, kdo je sprejet in kdo je odklonjen. — Šolsko leto 1931/32 se bo pričelo dne 16. sept. ob 9. uri s sveto mašo v Križankah. Po službi božji se zberu učenci in učenke v svojih razredih. Ponavljalci izpiti se bodo vršili za učenke prve letnikov dne 27. in 28. avg. za učenke druge letnikov pa dne 27. in 29. avg. Razpored ponavljalnih izpitov je objavljen na razglasni deski. — Končni izpit v septemborskem terminu se bo vršil od 4. do 15. sept. Natančen razpored je objavljen na razglasni deski.

— Glavna skupščina UJU bo v dneh 23. do 25. avgusta v Belgradu. Seja glavnega odbora bo že 22. avgusta. Za skupščino so vse predpriprave v polnem teku. Vse sekcije so razposlale delegatov in udeležencev izkaznice za četrtinsko vožnjo. Iz sekcije za Dravsko banovino se je prijavilo 22. avgusta za brzovalcem ob 9.23. Na Zid. mostu se jim pridružijo udeleženci iz zelene šajerske. Z istim brzovalcem potujejo tudi zastopniki iz savske, splitske in banjaške sekcije. Ob prihodu v Belgrad jim pripravljajo beograjski tovariši sprejem. Udeleženci bodo stanovali v hotelih in prijavnih ustanovah.

— Pečar viničarije pri Slovenski Bistrici. Iz Slov. Bistrice nam poročajo: Pred tednom dni je nastal požar nad vasico Cerije med Slovensko Bistrico in Poljančami. Vnela se je viničarija g. Ivana Keguja, železničarja v pok., ki stanuje v Bohoričevici ulici v Ljubljani. Prihiteli so gasilci, ki so rešili hlev in gospodarsko poslopje, čeprav niso imeli dovolj vode. Škoda je znatna, vendar pa je delno krita z zavarovalnico.

— Zidani most se prenavlja. Ko so končali veliki novi most, so začeli popravljati hiše, povsem privatne in tovarniške. Zidani most ima sedaj čisto drugo lice, zato opažamo, da nas poseča mnogo tujcev iz vseh krajev.

— Slovenski prevod okrožnice »Rerum novarum« od papeža Leona XIII. je izšel z obširnimi komentarjem izpod peresa dr. p. Angelika Tomčina. Cena vezani knjigi je 45 Din. za člane Krekove knjižnice 26 Din. Naroča se pri Delavski založbi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22, I. nadst.

— Opozarjamo na današnji prenos Wagnerjeve »Tristan und Isolde« iz Beyrutha, ki ga bo oddajal Radio-Ljubljana. Začetek ob 16, konec ob 22.30.

— Čudne navade ima poštni avtobus Novo mesto—Brezice, menda last zagrebške družbe Tapred. Pripelje na postajo in ker so vsi sedežni prostori oddani, — »stojišča pa niso predvidena«, odkloni sprejem potnika in ga pusti stati na dežju, češ, da motor ne prenese večje obtežitve; četudi gre za absolutno raven teren in krasno gladko cesto Kostanjevica—Brezice. Da utrpi potnik veliko zgubo na času in denarju, ker pride v Ljubljano mesto ob 6 zvečer ob 11 ponoči, to gospodov nič ne razburja. Kajti drže se seveda strogih predpisov. Nastane vprašanje, kaj bi bilo, če bi na enak način postopala tudi železniška uprava, ko je bil včeraj večerni vlak po celi šajerski progi tako natrpan, da je konduktar le s trudom prišel skozi gnječo ljudi. Postopanje je vedno tako strogo, zato opozarjamo vse potnike, da se ne zanašajo na to zvezo ali pa si že vnaprej zagotove vozni list. — A. K. in I. V. — (To pritožbo smo prejeli od dveh gospodov. Dostavljamo še, da ima družba Tapred, ki vozi sicer po slovenski zemlji, vozne listke le v hrvaščini. — Ured.)

— Novi poštni zakon. Za Slovenijo in Dalmacijo je bil v veljavi stari avstrijski poštni zakon z dne 5. novembra 1837. Te dni pa nam je prišel v roke novi za vso državo veljavni poštni zakon v prevodu Tilna Epicha, svetnika pri dravski direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani. Brošura obsega 28 strani in ima več poglavij o pisemskih in paketnih pošti, o brzojavah in telefonu. Knjižica bo dobro služila oblastim, občinskim uradom, odvetočnikom, notarjem, podjetjem, zadrugam itd. Gospod svetnik je z njo Slovincem vrlo ustregel. Zunanja oblika brošure je prav lična. Prevod je točen in jezikovno dovršen in zato je vreden še posebne pohvale.

— Opozarjamo, da nima gosp. Stanko Hiti od 15. avgusta t. l. dalje z našim listom nobenih službenih odnošajev.

Zobozdravnik

dr. Srečko Puher

Gregorčičeva ulica 32
ne ordinira do 12. septembra t. l.

— Pridelovalcem sadnega vina priporočamo M. Humekovo knjigo: »Sadno vino ali sadjevec.« Ta knjiga je velike važnosti za vsakogar, kdor prideluje sadno vino. Nudi vsa navodila in bogate nasvete, kako sadjevec pripravljamo, kako je z njim ravnavati, da ostane zdrav, okusen in stanovit. Prepotrebna je ta knjiga tudi onim, ki se pečajo z izdelavo sadnega kisa in kako uporabljamo sadne tropine, da nam pridejo v prid. Opremljena je z 42 podobami, velja 10 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čisto naravne »Franz-Josef« grenčice! Po mnogih zdravniških predpisanih »Franz-Josef« voda urejuje delovanje črev, krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dober počutek in jasno glavo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in v specializiranih trgovinah.

— Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49, telefon 23-58. Lastnik in vodja primarij dr. Černič, specialist za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskimi solncem za obeševanje ran, kožnih in sklepnih vnetij, tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico šalac za revmatična in druga boleča vnetja; enterocleanerjem za ngranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za solčni telesni podvig. Dneva oskrba: I. razred 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din.

Celje

☉ Smrtina kosa. V soboto 15. avgusta je umrl na svojem posestvu za gradom posestnik in knjigovez tiskarne Celeje v Celju Karel Javornišnik v starosti 49 let. Isti dan je umrl v lapni bolnišnici v Celju 23letni brezposelni rudar Vimšek Friderik. — Naj počivata v miru!

☉ Huda nesreča celjskega mestnega avtobusa. V soboto, na praznik Marijinega vnebovzeta, so se vračali celjski Sokoli od Sv. Petra pod Sv. Gorami s celjskim avtobusom. Na hribu Skopčini blizu Sv. Petra pa je avtobus odvojedala zavora in se je prevrnil v 10 metrov globok prepad ob cesti. V avtobusu je bilo okrog 20 oseb, od katerih je bil eden težje ranjen, tega so takoj odpeljali v bolnišnico v Brezice, ostalim lahko ranjenim pa je nudil pomoč zdravnik dr. Ferdo Kunelj od Sv. Petra. — O tej nesreči smo prejeli od mestnega avtobusnega podjetja sledeče pojasnilo, ki ga objavljamo, da ne bi eventualno trpelo podjetje škodo po krivem. V soboto 15. avgusta okoli 21 se je med Podarodu in St. Petrom pod Sv. Gorami pripetila avtobusna, ki je last mestnega avtobusnega podjetja, nezgoda, pri kateri je bil en potnik ranjen. Vozil ni niti naš šofer niti se ni to zgodilo na naših rednih progah in v rednem obratu. Avtobus je naročila neka družba za čisto drugo pot. Šofer pa je bil zadržan od družbe brez pogodbenega časa in prisiljen voziti ponoči po nepoznani, silno strmi in slabi cesti. Kako je prav za prav do nezgode prišlo, sedaj še ni znano.

☉ Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje v I. in II. letnik bo 1. in 2. septembra, vsakokrat od 9 do 12. V I. letnik se sprejemajo gojenice(ke), ki so dovršili najmanj štiri razrede gimnazije ali meščanske šole. Prednost imajo sinovi in hčerke trgovcev in podjetnikov, ki bodo ostali po dovršeni šoli v domačem podjetju. Ob vpisu v prvi letnik predložijo gojenec prošnjo za vpis, kateri priloži izpričevalo o prejšnjem šolanju in krstni list, s katerim dokaže, da dovoli v tevi letu 14 do 18 let. Prošnjo je kolektivati s 5 Din. V II. letnik se sprejemajo gojenke, ki so dovršili I. letnik. Vsem je pri vpisu plačati 20 Din za zdravstveni fond. Kr. banska uprava dravske banovine sme dovoliti do 15. septembra naknadno vpisovanje, če je kaj praznih mest. Absolventi drž. dvorazredne trgovske šole imajo v vojaški službi pravico na dijaški roci. — Popravljalni izpiti za šolsko leto 1930-31 se bodo opravljali za I. letnik pismeno 26. avgusta od 8 do 10, ustmeno 27. avgusta od 8 do 13; za II. letnik pismeno 28. avgusta od 8 do 10 in ustmeno 29. avgusta od 8 do 10.30. Področnost na razglasni deski v šoli. Prošnje za priustitev k popravljalnemu izpitu je predložiti direktorju 24. ali 25. avgusta. Kolkovati jih je s 5 Din, priložiti jim je za vsak predmet kolek za 10 Din. Končni izpit ter popravljalni izpiti v septemborskem roku bodo pričeli dne 4. septembra ob 8. Razpored teh izpitov se objavi na razglasni deski zavoda. Prošnje je priustitev bi končnemu izpitu je predložiti direktorju do vštete ga 31. avgusta. — Ravnateljstvo.

Poizvedovanje

Najdena je bila manjša vrata denarja na Golovcu. Oseba, ki je izgubila, naj se zgasi pri g. Josipini Perhavec, Vrhnova ul. 1.

Bodoča vojna -- konec sveta

Nemški general v. Deimling je objavil v »Manchester Guardianu« *članek, ki pravi, da bi pomenila vsaka bodoča vojna pravo blaznost, samouničenje človeštva. Članek, ki mora najzagrizenejšega pristaša sile izpremeniti v najbolj prepričanega pacifista, slove:*

V zadnji dobi tehnike se je zračno orožje silno hitro razvilo. Iz prvih, primeroma šibkih začetkov v svetovni vojni je postalo letalo danes izredno močeno, odločilen činitelj v vojevanju. Povzročilo je v načinu vojevanja tako temeljit preobrat kakor svoj čas iznajdba

termitom in razvija 3000 stopinj vročine; z vodo je ni mogoče pogasiti. Brodovje 72 letal more nositi s seboj 36.000 zažigalnih bomb. Če bo njegov cilj kako veliko mesto — letala pri napadu lete v krogu — bo od teh 36.000 bomb padlo na poslopja najmanj 12.000, ostale bi padle na vrtove, dvorišča itd. Če previdno računamo, bo nastalo na različnih krajih mesta istočasno najmanj 6000 požarov, proti katerim bodo vsa gasilska sredstva popolnoma brezuspešna.

In strupeni plini! Nihče, ki se je udeležil svetovne vojne, ne bo pozabil njihove grozote. Toda strupeni plini svetovne vojne so danes že tisočkrat prekošeni z novimi, mnogo močnejšimi in učinkovitejšimi strupi. Strahotni učinek modernih bojnih plinov najjasneje označuje izjava fizika Langevina, profesorja na Collège de France, ki jo je podal l. 1929. v nekem svojem predavanju: »Danes zadostuje 100 letal, od katerih ima vsako 1 tona plinskih bomb na krovu, da pokrijejo Pariz (ali London ali Berlin itd.) z 20 metrov debelo plinsko plastjo. To delo se more izvršiti v teku ene same ure. Če ne pride na pomoč veter, potem je zaplajeno mesto uničeno.«

Zanesljivega varstva proti strupenim plinom za civilno prebivalstvo ni. Pač je mogoče umeriti natančno prilagajoče se maske — in le take pomagajo — vojaštvu, a kako naj se tako zapleteno sestavljeni aparati umerijo za milijone prebivalstva za otroke in dojenčke? Tehnika napreduje; vsak dan je mogoča iznajdba novih strupenih plinov, za katere najboljše dosedanja plinska maska nič ne pomaga.

Kaj pa zgradba zatočišč po hišah in cestah v mestih? Taka zatočišča ne bi bila nič drugega nego skupni grobovi ljudi, ki bi v njih

Cev bombe, s katero je bil izvršen napad na ekspressni vlak Basel-Berlin.

smo dnika ter je značaj in cilj vojne popolnoma izpremenilo. Dočim je bil v vojnah prejšnjih stoletij in tudi še v svetovni vojni cilj vseh operacij uničenje sovražne vojske, bo pa obrnjeno orožje bodoče vojne proti celokupnemu sovražnemu narodu in bojišče bo cela sovražna dežela: mesta, industrijska podjetja, ladje, delnice, elektrarne, vodovodi, municijska skladišča, orožarne itd. Pred vojnimi strahotami ne bo varen nihče nikjer, tudi ne starci, ženske in otroci.

Lord Lonsdale, posestnik največjih konjušnic v Angliji in mnogih industrijskih podjetij, ki je v sedanji gospodarski krizi izgubil vse premoženje.

Moderno bombno letalo more ponesti 2000 kilogramov bomb z brzino 200 km na uro iz Londona v osrčje Francije ali Nemčije, jih vreči tam na določene cilje in se vrniti v London po nov morilni tovar. Tako letalo leti v višini 7000 m, lažja bojna letala pa morejo doseči višino 9000 m.

Tri vrste bomb se izdelujejo: Razstreljivne, zažigalne in strupene bombe. Razstreljivne bombe so najrazličnejše velikosti: od 100 kilogramske bombe, s katero je mogoče

Abd-el-Krim, vodja ruskih Kabilov, ki je bil po uporu izgnan na otok Reunion in je baje sedaj z otoka ušel.

naenkrat porušiti večnadstropno zgradbo — do ameriških divingbombs, ki tehtajo 1950 kg in so približno dvakrat tako velike kakor odrasčen mož. Kakor so pokazali poizkusi, zadostuje ena sama taka bomba, da odpravi največjo bojno ladjo s tega sveta v večnost.

Se mnogo nevarnejša je zažigalna bomba, ker tehta samo en kilogram in jih je mogoče veliko število vzeti s seboj. Napolnjena je s

Dr. Mulert, predsednik na zborovanju nemških mest, ki je predlagal, naj se vse plače in mezde še enkrat znižajo, da se dobe sredstva za brezposelne.

iskali zaščite, pa bi se le bedno zadušili. Kajti strupeni plini so težji nego zrak; prodirajo v globine — kleti in druga zatočišča. Še 10 let po svetovni vojni so našli pri Parizu pred bombami varno zatočišče, v katerem je ležalo na pogradih in okrog mize 25 nemških vojakov, dočim je njihovo orožje viselo na steni. Strupeni plin je bil vdrl v zatočišče in jih zadušil.

Topovi in obrambna letala tudi niso nikakoli zanesljiva obramba. Napadna letala se morejo dvigniti v višino 7000 metrov, kjer so pred topovskimi krogli varna, ali pa tudi leteti kolikor mogoče nizko pri tleh, kjer jim topovi in strojne puške zopet skoraj ne morejo do živca. In kar se tiče obrambnih letal, bodo opazili sovražno brodovje zaradi ogromne višine in silne brzine večinoma še-le takrat, ko bo za protinapad že prepozno. Vrh tega bodo bombna letala večinoma spremljala lastna bojna letala.

Schneiderjev pokal, za katerega bodo meseca septembra na angleški južni obali tekmovali najhitrejši letalci sveta. Tačas je pokal v angleških rokah.

Brezuspešnost obrambe proti bombnim letalom so dokazali vsi manevri zadnjih let po velikih državah. Francoski general Serigny, ki je vodil velike lanske zračne vaje nad Lyonom, je ob zaključku izjavil: »Letalci niso v stanju, da bi kako mesto uspešno varovali proti napadu letalskega brodovja. Ne preostaja drugega, kakor da se civilno prebivalstvo izseli na deželo.«

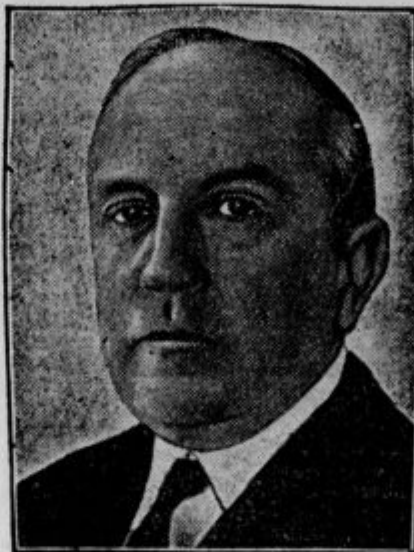
Danes so vsi generalni štabi edini v tem, da je najbolj učinkovita strategija — preventivni napad na sovražno ozemlje z bombnimi brodovji. Bodoča evropska vojna se bo torej začela s tem, da bodo sovražne države druga

drugo napadle s svojimi zračnimi bojnimi silami in uničile mesta, industrije, gospodarstvo in kulturo.

Zadnji čas je — zaključuje general Deimling — da se začne ofenziva proti vojni s tem, da se vsi narodi pouče o nevarnosti, ki preti človeštvu v slučaju nove vojne. Bodoča sve-

MacDonaldova zasebna tajnica

Bilo je l. 1924. po zmagi Delavske stranke. Kralj je bil pozval MacDonalda, naj se stavi novo vlado. MacDonald je imel vse roke polne posla. Ker ni imel sredstev, da bi si najel zasebne tajnika ali tajnico, je moral tudi vsa pisma sam pisati. Njegova hčerka Ishbel je bila tedaj stara 21 let. Dovršila je bila visokosolski tečaj za gospodinjstvo, ker se je hotela po smrti svoje matere povsem posvetiti vzgoji svojih mlajših sestra Sheile in Joane ter mlajšega brata Malcolmja in pa očetu voditi gospodinjstvo. Nekega večera je MacDonald zopet pisal in pisal, Ishbel pa je kakor navadno se-

Amer. drž. tajnik Boyden, predsednik razsodišča za razhago pogodb, po katerih naj se izvrši Hooverjev načrt.

dela v očetovi sobi in vztrajno pletla nogavice. Mac Donald je ta večer bolela glava ter je vzdihnil: »Ko bi bila že vsaj ta pisma gotova!« *»Zakaj si pa vendar ne najameš tajnika ali tajnice, da bi ti bilo treba samo narekovanje?« — je pripomnila hčerka. »Hm, zakaj! Zato, ker nimam denarja, da bi si zasebne tajnika plačal.« — »Tako? Veš kaj, potem ti pa dam dober svet. Najemi si zasebno tajnico pa jo plačaj s samimi ljubeznivostmi in poljubi.« Mac Donald je presenečen pogledal svojo hčer: »Kaj pa vendar misliš?« Ishbel se je zasmejala: »Nič hudega. Če je tvoja zasebna tajnica obenem tvoja hči, smeš vendar*

tovna razorožitvena konferenca bo odločala o bodočnosti Evrope. Kar moramo od nje pričakovati, ni samo omejitev oboroževanja na sedanji stopnji, marveč resen, jasen korak do razorožitve. Če se bo konferenca izjalovila, potem bi bil to začetek nove svetovne katastrofe.

Prof. Waldemar, bivši litvanski ministrski predsednik, ki se te dni zagovarja pred vojnim sodiščem zaradi poizkusa puča.

predložila v podpis. Tako je Ishbel postala očetova zasebna tajnica in ostala to tudi potem, ko je bil MacDonald imenovan za ministrskega predsednika in bi si bil lahko vzdrževal posebno tajniško moč. Gospodična Mac Donald je poklicno zelo zaposlena. Vrh tega pa je gospodarica v palači ministrskega predsednika in mora prirejati in voditi velike gostije. To je zadnjič nekega ameriškega milijonarja, ki je bil povabljen pri ministrskem predsedniku v Downing Streetu na kosilo, prilično zmedlo. Ni vedel, da je Mac Donaldova tajnica premierova hčerka. Ko je potem pri kosilu opazil tajnico na častnem mestu, je dejal tiho ameriškega poslaniku, poleg katerega je sedel: »Potem pa še pravijo, da je Anglija dežela tradicije. Pomislite, kakšen škandal bi bil pri nas, če bi kdo bore tajnico postavil na čelo velike družabne prireditve!...«

Kako daleč segajo glasovi z zemlje

Letalci in zrakoplovci se sporazumevajo z zemljo s pomočjo radia. Vendar se slišijo tudi zemeljski glasovi in šumi še precej visoko. Človeški glas seže tisoč metrov visoko, žabje regljanje in cvrčanje škrgatov in mur-

Finski tekač Loukola, ki je na sportni slavnosti v Helsinkih dosegel doslej neznano hitrost 10.000 metrov v času 31:35,6.

nov 900 metrov, zvonjenje in krik množice prodira do 1600 metrov visoko, žvižg lokomotive pa spremlja letalca celo tri kilometre v višavo. Navzdol prodirajo zvoki mnogo slabše, ker je zrak gostejši; besed, ki jih govori kdo 100 metrov nad nami, ne moremo več razumeti.

Če ima škrtat svoje prste vmes

Te dni si je dovolil tiskarski škrtat v nekem francoskem listu šalo, da je prav duhovito zamenjal dva podnaslova. List je poročal z velikimi črkami: »Maroški sultan došel v Nizzo.« *Podnaslov pa se je glasil: »Danes ga odvedejo na mejo, da ga zaslisišjo v pričo Gualina.« — V drugem stolpcu je javljal masten naslov: »Bankir Oustric včeraj došel v Marselle«, podnaslov pa: »Pozdravil ga je prefekt in vse oblasti velikega pristanišča.« Kakor znano, je bankir Oustric zapleten v ogromno goljufijo in že dolgo v preiskovalnem zaporu.*

Kinematograf na angleških vlakih

Ena izmed velikih angleških železniških družb je uvedla na svojih vlakih kinematografske voze, v katerih se med vožnjo vrše predstave. Potniki morajo plačati vstopnino kakor v vsakem drugem kinu. Prvi poizkusi so zelo povoljno uspeli.

Oporoka na gramofonski plošči

Major Christopher Stone, znan angleški gramofonski strokovnjak, je te dni napravil svojo oporoko na gramofonski plošči. Oporoko zaključuje zagotovilo, da je iz plošče do neč glas v resnici njegov lastni glas. To potrjujejo dve priči. Slednjič so se vsi trije podpisali na matrici plošče. Sedaj je vprašanje, če bodo angleške oblasti oporoki na gramofonski plošči priznale veljavnost? Pravniki so mnenja, da se to ne bo zgodilo, ker mora biti oporoka po besedah zakona »čitljiva«, pisava mora biti »vidna«*; tega znaka oporoka na gramofonski plošči pač nima.*

Kuluk v Rusiji

Sovjeti so izdali odlok, po katerem morajo vsi kmetje obojega spola v starosti od 18. do 45. leta po 6 dni na leto delati pri zgradbi cest.

V gostilni. Natak: »Kaj naj vam prinesem k pečenki? Salato ali kompot?«
Gost: »Povečevalno steklo!«

Materi zemlji neprestano brni okrog ušes... Število oceanskih letalcev, je že tako veliko, da nameravajo prihodnje leto sklicati svoj svetovni kongres v Rim.

Vinska letina

Vinska letina kaže splošno po vsej državi zelo dobro. Enaka poročila prihajajo tudi iz drugih držav, posebno v Franciji je letina vprav izvrstna. Letošnji pridelek bo namreč znašal v Franciji in v Alžiru okoli 70 milijonov hl vina, to je 14 mil. več kakor lansko leto. Francija je bila letos najboljše odjemalec. Vselej dobre letine bo letos gotovo manj uvozila kakor lansko leto, vendar je gotovo, da bo še nadalje uvažala naše vino. V zalogah ima namreč silno malo vina. Letos je Francija uvažala okoli 400.000 hl mesečno iz vseh držav, med tem ko je njen uvoz v času srednjega pridelka znašal samo 100.000 hl. Francija je tudi najboljši plačnik. Na Francoskem so cene sicer nekoliko popustile, a notirajo še vedno 19 do 20 frankov za stopnjo in hektoliter, slabše vrste 17—18. Za nova vina plačujejo 13.50 do 14.50 frankov za stopnjo in hektoliter. — Dobra letina se obeta tudi taliji, Madžarski in Avstriji. V Italiji so cene za bela vina višje gradacije zelo bvrte, ker izvažata Italija klub povišku carine še

vedno okoli 100.000 hl mesečno v Francijo in se je vsled ukinitja državnih doklad na trošarino v znesku 20 do 25 lir na hl. povišal konsum v državi. Suša je precej pokvarila pridelek v južnih krajih. V Apuliji notirajo cene 5 do 6 za stopnjo in hektoliter, črna pa od 7 do 8. — Radi starih zalog se nahaja Madžarska v hudi vinski krizi. Poleg tega se obeta Avstriji, ki je njen najboljši izvoznik, dobra letina. Cene za boljše vrste znašajo 1.25 do 1.40 pengöjev za stopnjo in hektoliter. Tudi avstrijske kleti so polne starega vina in celo detajlisti lahko prodajajo vino po 1.30 do 1.50 šilingov za liter. Avstrija je s peto carinsko novelo povišala carino na vino za destilacijo od zlatih kron 7.20 na stopnjo, ki velja tudi za druga vina. — Izgledi za izvoz našega vina niso torej dobri. Zato splošno priporočajo vinogradnikom, da bi vnovčili grozdje. Italiji se je n. pr. lansko leto posrečilo, da je dvignila izvoz grozdja od 28.400 ton v l. 1929 na 43.300 ton v l. 1930 in s tem tudi občutno omejila vinsko krizo.

Izvoz sadja pod nadzorstvom

Te dni se je v ministrstvu trgovine drugič sestala osrednja komisija za sadje. Poleg delegatov ministrstva trgovine in industrije so se sestanka udeležili tudi deljati prometnega in poljedelskega ministrstva, Društva izvoznikov in Glavne zveze kmetijskih združenj. Na seji je bilo sklenjeno, da bo ministrstvo upoštevalo le pisemne prošnje za izvozna dovoljenja v smislu novega zakona. Dovoljenja za izvoz sadja morejo prejeti le: 1. protokolirane tvrdke za trgovino s poljskimi pridelki; 2. združne zveze in kmetijske združenja za izvoz pridelkov svojih združenj; 3. pridelovalci sadja, in to samo za svoj pridelek. Tvrdke in združenja morajo prošnjam priložiti potrdila o registraciji, zasebni pridelovalci pa potrdilo, izdano od občinskih uradov in overjeno po prvostopni državni oblasti. V prošnji je treba označiti vrsto sadja, ki je namenjeno izvozu. Dovoljenja bodo veljala do 1. julija naslednjega leta. Nato se morejo obnoviti. Te določbe stopijo v veljavo dne 12. septembra. Že 15. t. m. bi morale kraljevske banske uprave postaviti posebne komisije in komisarje za nadziranje sadja. Te komisije bodo pregledovale sade, določeno za izvoz. O določbah novega zakona bodo prizadeali podrobneje obveščeni s posebnimi brošurami. Komisije in komisarji za nadziranje sadja, postajni načelniki in načelniki carinarnic bodo pričeli nadzirati sadje dne 12. septembra.

Izvoz lesa na Madžarsko

Jugoslavija izvažala že od leta 1928 čedalje manj na Madžarsko. Izvoz na Madžarsko je znašal po vrednosti l. 1928. 60.955.000 pengov, l. 1929. 53.890.000 in l. 1930. 42.832.000 pengov. Izvoz iz Madžarske v Jugoslavijo pa je ostal v tem času približno na isti višini. Padel je posebno izvoz jugoslovenskega lesa, ki je znašal lansko leto komaj 33.21% vsega jugoslovenskega izvoza na Madžarsko, medtem ko je še l. 1928. znašal 42.95%. Lansko leto je Jugoslavija izvozila 2.738.786 stotov lesa, l. 1929. 4.284.675 in leta 1928. 4.951.177 stotov lesa. Vrednost izvoženega lesa na Madžarsko je znašala lansko leto 14.223.000 pengov, l. 1929. 22 milijonov 346.000 in l. 1928. pa 25.962.000 pengov. Ne nazadnje samo uvoz lesa na Madžarsko iz Jugoslavije, temveč tudi iz drugih držav. L. 1928. je uvozila Madžarska 153.216.000 stotov lesa, l. 1929. 131.990.000 in l. 1930. 93.262.000 stotov lesa. Madžarska uvažala vedno manj tesarnega lesa, ker je na eni strani stavbna obrt v krizi, na drugi strani spodbujala les novi način zidave, to je čedalje večja uporaba železobetona.

Borza

Vrednostni papirji

Ljubljana. Celjska 150 den., Ljublj. kred. 120 den., Prva hrvaška 950 den., Kreditni zavod 195 den., Večje 120 den., Stavbna 45 den., 8% Bler. pos. 80 den., 7% Bler. pos. 72 den.
Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 77 bl., agrari 46 bl., vojna škoda ar. 359—360 (358, 360, 361), kasa 359—360 (360, 360, 361), 12. 366—368 (366), 8% Bler. pos. 80—80,50 (80), 7% Bler. pos. 70—70,25 (70, 70,50), 7% pos. Drž. hip. b. 72 den., 6% begl. obv. 60—62 (61).
Belgrad. 7% inv. pos. 78, agrari 42—46, vojna škoda 357—359 (357, 359, 529 kom.), nov. 366

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gošpode in deco nudi v največji izbiri tordka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

—367 (367, 368, 400 kom.), dec. 369, 6% begl. obv. 59—60, 7% Bler. pos. 71,50 (1000 doll.).

Dunaj. Don. sav. jadr. 90.10, Wiener Bankverein 14, Escomptes 149, Zivno 78, Union 15, Ausseiger Chemische 107, Mundus 75, Alpine 12,85, Trboveljska 28, Leykam 1.25.

Dunajski goveji sej. (Poročilo tvrdke Edward Saborsky & Co., Dunaj.) Prignani je bilo 2285 goved. Iz Jugoslavije 726. Cene: volji najboljši 1.65—1.70, l. 1.35—1.50, II. 1.25—1.30, III. 1.10—1.15, krave l. 1.00—1.20, II. 0.80—0.90, bikki 0.80—1.15, klavna živina 0.50—0.80. Tendence: Cene so se v splošnem dobro držale.

Denar

Ljubljana. Amsterdam 2279.65—2285.49, Bruselj 787.84—790.20, Curih 1102.35—1105.65, Dunaj 794.78—797.18, London 274.59—275.41, Newyork 5642.58—5659.58, Pariz 221.62—222.28, Praga 167.64, Trst 295.75—296.65.

Zagreb. Amsterdam 2279.65—2285.49, Dunaj 794.78—797.18, Bruselj 787.84—790.20, London 274.59—275.41, Milan 295.75—296.65, Newyork kabel 5642.58—5670.58, ček 5642.58—5659.58, Pariz 221.62—222.28, Praga 167.39—167.89, Zurich 1102.35—1105.75.

Belgrad. Amsterdam 2279.65—2285.49, Bruselj 787.84—790.20, Curih 1102.35—1105.67, Dunaj 794.78—797.18, London 274.59—275.41, Newyork 5642.58—5659.58, Pariz 221.62—222.21, Praga 167.39—167.89, Milan 295.75—296.65.

Zagreb. Bančne delnice: Hrvatska 50 d, Poljo 53.50—55 (53.50), Kreditna 121—126, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120 d, Medjunarodna 68 d, Obrtna 36 d, Prašedionia 960—965 (965), Srbska 190—191 (190), Zemaljska 115—116 (115, 116). — Industr. delnice: Nar. šum. 25 d, Guttman 110—125, Slaveks 25—30, Slavonija 200, Danica 65—67, Pivara Sar. 210, Drava 212.50—220, Sečerača Osijek 216—224, Osj. ljev. 210 d, Brod, vag. 50 bl, Union 60 bl, Vevče 120 d, Isie 35—47, Ragusea 300—330, Oceania 190 d, Jadr. plovl. 540 bl, Trboveljska 235—240.

Curih. Belgrad 9.06, Pariz 20.1150, London 24.9250, Newyork 513.00, Bruselj 71.50, Milan 26.84, Madrid 44.00, Amsterdam 206.90, Dunaj 72.10, Stockholm 137.25, Oslo 137.20, Kopenhagen 137.20, Sofija 3.70, Praga 15.18, Varšava 57.40, Budimpešta 90.0250, Atene 6.65, Carigrad 2.43, Bukarešta 3.0450, Helsingfors 12.90.

Žitni trg

Budimpešta. Tendence: neodrejena. Promet: srednji. Pšenica: dec. zaklj. 11.60, 22, 33, zaklj. 11.30—11.32, obrač. tečaj 11.40; marc zaklj. 12.75, 32, 454, zaklj. 12.40—12.42, obrač. tečaj 12.50. — Rž: dec. zaklj. 11.15, 11.15, 10.75, zaklj. 11.15—11.18.

obrač. tečaj 11.00; marc zaklj. 12.50—11.18, zaklj. 12.15—12.18, obrač. tečaj 12.00. — Koruza: maj zaklj. 13.54, 40, zaklj. 13.42—13.46, obrač. tečaj 13.50.

Novi Sad. Vse neizprem. Promet: pšenica 7 vag., koruza 11.50 vag., ječmen 1 vag., moka 3 vag., fizeol 1 vag. Tendence neizpremenjena.

»Narodni Gospodar«, glasilo Zadrzne zveze v Ljubljani, priobčuje v svoji zadnji številki nekaj zanimivih razprav o zadrznstvu. J. Basaj razpravlja v članku »Načela, ki jih kršimo, se masčujemo« o temeljnih smernicah zadrznstva, od katerih se tu pa tam zadružni voditelji kaj radi oddaljijo v veliko škodo zadrug. Dr. Vlado Valentič daje v članku »Gospodarska kriza in poslovna politika posojilnic« kreditnim zadrugam navodila, kako naj se ravna v današnji krizi, to je v času, ko se dotok mnogih vlog ustavlja, ali pa celo dvigi prekašajo vloge. Končno vsebuje list pregled stanja letošnje žetve v dravski banovini na koncu julija.

Umetno zorenje sadja. V znanstvenih kmetijskih delavnicah v Zdrženih državah so odkrili novo metodo umetnega zorenja sadja, s katero je mogoče pospešiti in dopolniti zorenje sadja v skladišču. To se vrši s pomočjo plina etilena. Po tem procesu dobi sadje tudi dovršeno barvo, s pomočjo etilena se dajo tudi morebitni nedostatki v barvi popraviti. Odkritje se pripisuje velika važnost, ker je sedaj dana možnost, da se del sadja že pred naravno dozorevanje obere, naloži v skladišče in z umetnim zorenjem pripravi za trg, medtem ko ostalo sadje lahko čaka na drevesu. Na ta način se prepreči tržna natpanost, ki povzroča padanje cen.

Dobave. Direkcija drž. železnice v Subotici sprejema do 22. avg. t. l. ponudbe glede dobave 20319 kv. m jute-platina. — Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 24. avg. t. l. ponudbe glede dobave 2500 kv. m krovne lepene in 30.000 kilogramov ječmena. — Direkcija drž. železarne Vares sprejema do 26. avg. t. l. ponudbe glede dobave 1 kompletne kopalnice, 300 komadov izolatorjev, 20.000 kg odpadkov iz kovanega železa, jeklenih ventilov, ventilatorjev, raznih zakovic, žičnikov, 200 kg bakrene žice in cevi. — Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 27. avg. t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg karbolineja in 200 kub. m lesa. (Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Oddaja pšenice v mletje se bo vršila potom licitacije dne 22. avgusta t. l. pri ekonomskem oddelku Ministrstva vojske in mornarice v Belgradu.

Sport

Dva za sporne prireditve zelo pripravna dneva smo zamudili, bi rekli oni, ki ne pozna razmer v našem sportnem življenju. Vendar to ni tako točno. Lignito tekmovalje je med našim občinstvom vzbudilo tako zanimanje, da mora biti sedaj prireditelj res provvrsna, ako hočejo prireditelj kriti stroške. Zato tudi ni bilo ta dva dni nobene večje nogometne tekme. Bolj agilna je bila seveda provinca. V Škofji Loki so priredili tamkajšnji sportniki kar sportni dan, ki je dobro uspel. Omenili bi o provinci na splošno, ako hočejo sportniki, da se bo sport dobro in uspešno razvijal, je predpogoj igrišče. Na igriščih, kakršne imajo po večini krajev, je namreč nemogoče prirediti večje igre. So premajhna.

V Ljubljani smo pa imeli zelo skromen program. Nogomet so igrali samo juniorji, ki teknujejo za svoj pokal, katerega je poklonila v propagandne svrhe Ilirija. Juniorsko pokalno tekmovalje je vsako leto bolj zanimivo in čedalje je večja konkurenca. Letos je tudi v pogledu igralnega materiala ostrejša konkurenca. Juniorjem Reke je uspelo celo izločiti moštvo, ki je imelo izglede na zmago. Juniorji Ilirije, ki so si dolgo vrsto let zapored osvojili pokal svojega kluba, so izpadli iz nadaljnje konkurence.

Glavni sportni dogodek je bila pa plavalna tekma med Ilirijo in sušaško Viktorijo, dvema kluboma, ki imata v svojih vrstah najboljšje juniorje v državi. Zanimanje za to tekmovalje je bilo zelo veliko. Zmagali so juniorji Ilirije in se revanžirali za lanski poraz. Kajti že lani sta ta dva kluba pomerila svoje moči in Ilirija je bila premagana z razliko okoli 20 točk. Lani se je posrečilo Viktoriji zavreti zmagoslaven pohod našega plavalnega sporta. Drugače je letos. Naš plavalni sport gre navzgor in ni več daleč čas, ko bomo prvi. Ne moremo v vseh sportnih panogah tekmovali uspešno. Toda prvenstvo si bomo priborili v najlepših sportnih panogah. Slovenci moramo biti prvi v smučanju in plavanju! Tukaj se prvenstvo ne da doseči z dobro plačanimi igralci, v teh panogah zmaga res samo vsak za sebe! Takrat bodo merili naši najboljši, — elita naše sportne mladine — moči s plavalci, ki so imeli dosedaj prvenstvo. Zmaga nad Viktorijo je najboljša zagotovila, da ni več daleč čas, ko se bo to tudi uresničilo. Na zadnjih plavalnih tekmah je bilo vselej po par tisoč gledalcev.

Pri nas ni bilo nogometa. Zato pa drugod niso počivali. V Zagrebu bi se morala vršiti proslava Gradanskega, najstarejšega in najslavnejšega kluba v državi. Ker je pa nad imovino tega kluba proglašen konkurz, je bila proslava odpovedana. Že dogovorjena tekma z Upeštom, prvakom Madžarske in zmagovalcem v Srednjeevropskem pokalnem tekmovalju se ni mogla odpovedati. Na pomoč je priskočila podzveza, ki je sama prevzela tekmo z Upeštom in priredila znanim turnir. Prvi dan je igrala proti Upeštu Concordia in dosegla gotovo lep rezultat 2:2. Drugi dan je pa nastopilo kombinirano moštvo Gradanski-Hašk in tudi v tej igri je bil rezultat 2:2. Madžari so igrali zelo lepo, toda ugotoviti so morali tudi v Zagrebu, da je nogomet igra za spomlad in jesen, ne pa za najbolj vroče dni v avgustu, ko vse hiti v vodo.

Tudi brez liginih tekem ni bila nedolga. Še velike senzacije so izzvale. Tako je belgrajska Jugoslavija zaradi neodločne igre z BSK, ki je končala z 2:2, izgubila vse nade, da bi sodelovala v državnem prvenstvu. Izgleda kot nekaka kazen, kajti edina Jugoslavija se je borila proti uveljavi tekmovalja po načinu lig. Sedaj pa mora ugrizniti v kisljo jabolko! Zato je pa že sedaj določen drugi kandidat v belgrajski skupini. Sašk, lanskeletni pokalni zmagovalec, katerega smo videli tudi v Ljubljani, je v Skoplju premagal Jug s 3:0. BSK in Sašk prideta gotovo v državno prvenstvo. V vojvodinski skupini je pa naenkrat nastal velik preobrat. Mačva ni več tako siguren zmagovalec. Zlasti še, ker je tudi to pot izgubila tekmo v Osijeku proti Slaviji s 1:0. Za prvo mesto pridejo sedaj poleg Mačve v poštev tudi Slavija ali pa Vojvodina. Baška je sedaj izgubila vse upe, premagana je bila celo po Obilici s 4:2. Medtem ko je Vojvodina dosegla proti Gradanskemu 0:0. Ta nestalna forma raznih moštev je znak, da manjka rutine ne samo našim domačim klubom, temveč tudi onim, ki so imeli priliko igrati težje mednarodne tekme. Zaradi velike bližine so imeli po mestih, kakor so Osijek, Subotica, Novi Sad, vedno v gosteh prvostopsne madžarske profesionalne klube.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 19. avgusta: Opoldanski program odpade. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Literarna ura (g. Silvester Škerl). — 20.00 Koncert godbe na pihala »Zarje«. — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Cas, dnevne vesti.

Drugi programi:

Belgrad: 12.45 Koncert Radio orkestra. — 19.00 Narodne melodije. — 20.30 Vojlinski koncert. — 21.50 Radio orkester. — 22.50 Radio orkester. — 22.50 Ciganska godba. — Zagreb: 12.30 Plošče. — 20.30 Koncert Gjuke Trbuhoviča s sodelovanjem Radio orkestra. — Budapest: 12.05 Koncert. — 17.30 Orkestralni koncert. — 20.00 Orkestralni koncert. — 21.00 Planinski koncert. — 23.10 Ciganska glasba. — Dunaj: 12.40 Opoldanski koncert. — 20.45 Arije in pesmi. — 21.45 Ciganska glasba. — Milan: 12.14 Pesta glasba. — 20.45 Opereta. — Oslo: 20.00 Radio orkester. — 22.05 Plesna glasba. — 22.30 Kabalet. — Praga: 20.25 Narodne pesmi. — 21.00 Violinski koncert. — 21.30 Jugoslovenske pesmi. — Rim: 21.00 Komedija. — Berlin: 20.00 Plesni večer. — 22.30 Zabavna glasba. — Toulouse: 12.45 Simfonični orkester. — 13.00 Pesmi. — 20.00 »Carmene, opera. — 12.15 Plesna glasba. — Stuttgart: 19.45 Zabavni koncert. — 21.15 Koncert godalnega kvarteta. — 22.00 Plesna glasba.

Dr. Volavšek

zopet ordinira.

Brez posebnega obvestila.

Nasla iskreno ljubljena soproga, dobra mamica, hčerka, sestra in sinaha, gospa

Agica Wigele roj. Izaković

soproga strok. učitelja in strok. učiteljica

nas je danes po daljšem trpljenju za vedno zapustila.

Erdevik-Andrijaševci-Laverca, dne 15. avgusta 1915.

Jagoda, hčerka: Martin Izaković, oče: Ferdo Wigele ml., soprogi: Anica in Rožica, sestri: Ferdo Wigele st., šol. uprav. v p., tast, in ostalo sorodstvo.

»Ljudsko knjižničarica: iz zbirnice Jugoslov. knjižnice v Ljubljani: 29 zvezkov: Sovinski: IZPOD GOLICE, 30 Din., vez. 42 Din. — 80 zvezkov: Stenkovski: NA POLJU SLAVE, 28 Din., vez. 40 Din. — 31 zvezkov: Conn Doyle, IZGUBLJEN SVET (The Lost World), Roman (s slikami) 24 Din., vez. 32 Din. — 32 zvezkov: Reimich, ZAGORIŠKI ZVONOL, Slavje, NA SINAJ 30 Din., vez. 42 Din. — 83 zvezkov: Bridges, NA POMOC, 30 Din., vez. 42 Din. — 85 zvezkov: Bruckel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din., vez. 40 Din.

Otfred v. Hanstein:

Strahotno potovanje na luno

»Američanu ne bova nič povedala. Ne bi maral v zadnjem trenutku grdih nastopov, dajte mu morfija, da bo spal. Midva pa bova svoje beležke zaključila, za slučaj, da bi ostanki naše rakete vendar kdaj prišli v območje zemlje. Nato — no da, nato bova pa lepo enostavno odprla okno, kovinsko ploščo od zdrobljenega odstranila, drugo pa razbila. Vsemirski mraz nas bo hitro in brez bolečin rešil našega življenja.«

Korus ni odgovoril, pa tudi kakšna nemožata slabost mu ni izbruhnila.

Stopil je k oknu in pogledal ven. Nič ga ni osupnilo, kar mu je Egon povedal in vendar — Bil je mlad! Popolna tišina je vladala v kabini in mirno se je pripravil Egon k pisanju, da napiše še zadnje beležke.

Nenadoma pa Korus krikne, zakriči tako glasno, da se Američan prebudi iz svojega morfijskega spanja in Egon zagotovo misli, da je mladi častnik znorel.

»Doktor, doktor, pojdite sem in pogledajte!«

Kriči in glasno joka. Egon skoči k njemu, pogleda ven in še on krikne, da gre skozi ušesa: »Raketa! Bog Oče nebeški, druga raketa!«

All Right se dvigne: »Katera raketa?«

»Tista, ki je prišla na pomoč, saj menda vsaj razumete, ne?«

»Je pa to tudi res?«

Korusu so drle solze po licih. »Ali ne vidite že na nama, da je res?«

117

Stala sta z Egonom pri oknu in gledala, kako se jim druga raketa počasi bliža. Seveda še čutila nista, da v resnici obe raketi drvita druga za drugo s pošastno brzino.

Na zemlji so zopet štirje dnevi pretekli, ne da bi o raketah kaj slišali.

Tedaj pa je prišla senzacija, ki je še enkrat razburila ves svet: ravnatelj čikaške zvezdarne je časopisom razposlal tak-le članek:

»Uganka o raketah rešena! Ni mogoče več tajiti, da prav majhna telesa z veliko brzino krožijo okoli zemlje. Ni se še posrečilo natančno zračunati, kako daleč so od našega planeta, vendar pa se najbrže ne nahajajo prav daleč od meje zemeljskega ozračja in zdi se vsekakor verjetno, da gre za naši vsemirski raketi.

Po kakem doslej še nerazločenem naravnem zakonu ali pa radi pomanjkljive gradnje je bila najprej prva, za njo pa še druga raketa prisiljena, da zakroži okoli zemlje.

Ta pojav nam jasno dokazuje, da je pač mogoče z raketami poleteti v vsemirje, da pa ni mogoče priti zopet nazaj na zemljo. Žal, da je s tem zapečaten tudi usoda petih smelih oseb, ki so tvegale drzni polet.

Nikogar ni bilo, ki bi se upal ugovarjati tem stvarno mirnim besedam. Vendar pa je čez nekaj dni prišla nova žalostna vest: Neki japonski parnik je na potu v Frisko na valovih zapazil nenavaden predmet, poslal ponj čoln in spravil na krov polovico raketnega letala, ki je imelo kabino še popolnoma ohranjeno. Nekaj ur nato je bil parnik v Frisku.

Zopet hudi prepri, kdo ima prav.

Joe Allister je bil na tem, da zblazni! Bila ie

ena izmed obeh raket, toda katera?

Človeka ni bilo v raketi. Le kje so poletniki ostali? Na večer naslednjega dne je neki poročevalec, ki je vso podrtijo še enkrat skrbno preiskal, v nekem kotu našel docela zmečkan listek, ki mu pisave ni bilo mogoče več prebrati, samo podpis je bil še čitljiv: »Irena«.

Še isti večer so morali Joe Allistra spraviti v sanatorij, tako ga je potrla ta vest. Bila pa je prva raketa, njene ruševine so ujeli na morju.

★

Druga raketa je dosegla isto brzino kot prva. Kakih petdeset metrov narazen sta vstirce drveli okoli zemlje, Apel se tudi za trenutek ni smel ganiti od krmila. Tudi en sam milimeter napačnega krmiljenja bi pri tej brzini že v naslednji sekundi lahko povzročil, da bi nujno obe raketi trčili ali pa bi ju poglavo v popolnoma različni smeri.

Irena je v potapljaški obleki stala ob vnanjih vratih zatvorne cevi.

Tam onstran v drugi raketi je pa natančno tako stal Egon. Seveda se v tej opremi nista mogla spoznati, samo to sta vedela, da tam preko stoji človek, človek ki prosi pomoči, tu pa človek, ki bi rad pomagal, med njima pa je petdeset metrov neskončnega brezna.

Irena bi bila rada poskusila, kako bi jo mali kisikov pihalnik potisnil tja čez. Apel pa ji je prepoval. Kdo pa je vedel, kaj vse bi se lahko pripetilo, kakšne tokove povročata raketi, kadar vozita vstirice. Tekom zadnjih ur, dokler je oddaljenost bila še večja in je krmilo lahko zaupal Ireni, je Apel v kabini delal. Tako sta torej zdaj njegova in Irenina čelada bili opremljeni vsaka z malim telefonom in zvezani med seboj z žico.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Mužbe iscejo

Starejša ženska

poštena in zanesljiva, vajena vsega gospodinjstva, išče mesta k mali družini ali v župnišče. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9249.

Organist in cerkovnik z dobrimi spričevali, vešč knjigovodstva in drugih pisarniških poslov, išče primerno službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9389.

Trgovski vajenec

ki se je že 1 in pol leta učil v trgovini mešanega blaga, išče takega mesta v Mariboru. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Dekle

pridno in pošteno, ki zna kuhati, šivati, opravljati vsa hišna dela in voditi celo gospodinjstvo, stara 31 let, želi stalno službo. Službo nastopi 1. septembra. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9397.

Mizar

z lastnim orodjem želi službo pri podjetju ali v graščini. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9391.

Žagar

z večletno prakso išče mesta na vodni žagi blizu mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9348.

Službodobe

Koncipijenta

samca, išče advokat. Dopisi na upravo »Slovenca« pod »Zdrav fant« št. 9212.

Učenca

pridnega, poštenega, hrana in stanovanje v hiši, sprejme slaščičarna R. Goleš, Laško.

Učenec

s predpisano šolsko izkaznico se sprejme v specialno trgovino C. Korošec, Poljanska cesta 33.

Učenko

se sprejme s potrebno šolsko izkaznico za modno in manufakturno trgovino v Ljubljani. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9238.

Pridno dekle

kot pomivalko takoj sprejme hotel Štrukelj.

Čevljar, pomočnika kateri tudi dobro razume šivano delo in gojzarje — sprejme Vavpotič, Bled.

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, krepkega in nadarjenega, takoj sprejme tvrdka Jurej Sterk, Vinica pri Črnomlju.

Zasluzek

Potnika

agilnega in poštenega, ki pozna dobro vse trgovce v Sloveniji, sprejme takoj domača tovarna železnice stroke. Gospodje, ki potujejo z avtomobilom, imajo prednost. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Stalnost« št. 9250.

Pouk

Čamernikova šolerska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Christofov učni zavod Ljubljana, vpisuje dnevno še ves avgust na Domo-branski cesti 7. Vpisnina 20 Din, mesečna šolnina 120 Din; revni gojenci imajo popust.

Ženitbe

Dekle z dežele

revno, želi znanja s kakim priprostim gospodom, tudi v vdovcem. Ponudbe pod št. 9398 na upravo »Slovenca«.

Denar

Družabnik

s kapitalom od ca. 20 do 30 tisoč dinarjev, se išče za prevzem večje in boljše restavracije v Belgradu. Prednost imajo samci, ki so v gostinčarski stroki dobro izveščani in po možnosti posedujejo tudi splošno osebno pravico. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Beogradska restavracija«.

Objave

Radi zamenjanega nahrbtnika

na vožnji Jezersko—Kranj v nedeljo 16. t. m. naj se prizadeji zglašiti v pisarni dr. Otona Fetiha, advokata v Ljubljani, Dalmatinova ulica 7.

Dijaki

2 dijaka srednješolca sprejemem na hrano in stanovanje v sredi mesta. Naslov pod št. 9390.

Dijake

nižješolce sprejemem v zračno, svetlo sobo in na dobro hrano. — Nemška konverzacija. Detela, Poljanska cesta 17/1 (nasproti gimnazije).

Stanovanja

Stanovanje 2 večji in 2 manjši sobi, soba za služkinjo, kuhinja in pritlikline, tik središče, se odda za 1. november. Natančne ponudbe z opisem rodbinskih članov pod zn. »Mesečno 1800« na upravo »Slovenca«.

Stanovanje udobno, vrtno, trisobno, se odda v Zlatni ulici z oktobrom. — Pojasnila: Dekleva, Jegličeva ul. 10, 2-1, dnevno do 9. ure.

Stanovanje dvosobno, na Brinju, se odda v najem s 1. sept. 1931. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9261.

Solidna gospodična uradnica išče prazno sobo v bližini Gradišča. Ponudbe pod »Snažna« št. 9395 na upravo »Slovenca«.

Vnajem

Na Jesenicah tik glavne ceste in tovarne, se oddajo v najem trg. lokali s stanovanjem vred. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice pod »Trgovski lokali«.

Poslovni lokali na Dunajski cesti št. 29, I. nadstr., so se 1. sept. na razpolago. Poizve se istotam.

Pekarna dobro idoca, s stanovanjem, 900—1000 Din dnevne prometa, v predmestju Ljubljane, se odstopi. Dopise na upravo »Slovenca« pod šifro »Pekarna« št. 9396.

Mlekarna se odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9394.

V najem se dajo prostori restavrac. Grand hotela, Ilica 6, Zagreb. — Takojšnje ponudbe na Prometno d. d., Dalmatin-ska 11.

Posrestva

Stavbne nasvete daje tehnično biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Trgovska hiša v bližini Domžal, 5 sob, trg. lokal, hlev, drvarnica, pod, šupa, kegljišče, vrt, vse zidano in v dobrem stanju, na promet. kraj, 5 minut od žel. postaje, napredaj za 125.000 Din. Poizve se pri Franc Mav-sar, Kamnik. Zaprice 45.

Vila

blizu centra napredaj. — Ponudbe pod »Sv. Krištof 1931« št. 9082 na upravo »Slovenca«.

Novo hišo

dvostanovanjsko, enonadstropno, v centru Vrhni-ke, z zelenjavnim vrtom in velikimi kletnimi prostori, ki so pripravljeni za vsakršno delavnico, ugodno prodam. Voda in elektrika vpeljani. — Ponudbe in vprašanja na naslov: L. Rogelj, Vrhnika.

Nova vila

lepa, na solnčni strani, radi odpotovanja poceni napredaj. — Studenci pri Mariboru, Radvanjska c.

Napredaj

je novozgrajena vila s 4 kompletnimi stanovanji. V isti je elektrika, vodo-vod, kopalnice; vrt ograjen s fino izdelano ograjo. Nahaja se v Sušterš-čevi ulici v Udmatu. Poizve se: L. Oražem, Moste

Prodaj

lepo enonadstropno hišo s trgovino in gostilno z gostilniškim inventarjem na prometnem kraju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9349.

Prodaj hišo

in precej zemlje zraven, na Dolenjskem, za ceno 15.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9392.

Napredaj

so v sredini mesta stanovanjske hiše, več trgovskih hiš in gostiln. Pojasnila: Jančar, Sv. Petra cesta 27.

Prodajmo

Vrtno zaklopne stole prodaja pisarna Tribuč na Glinah. Telefon 2605.

Pekarija,

specerij. trgovina, prav dobro vpeljana, trafika, točenje alkoholnih pijač vseh vrst, napredaj vsled bolezni. Franjo Skipala, Zagreb, Pazinska ulica 2.

Sveže sadje

vsaki dan nudi na drobno in debelo družba »Prodaj«, Prečna ulica 6.

Napredaj:

dve veliki omari z ogledalom in tri male omare. — Poizve se: Gerkman, Cankarjevo nabrežje 1.

Ugodno napredaj zaprt tovorni avto znamke »Benz«

Nosilnost šasije 1200 kg, delazmožnost 18/45 H. P. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 9220.

Kopalne obleke od 45 Din naprej Vam nudi »LUNA«, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Tvrdka A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24. nudi najceneje vse vrste pleničnega moka in druge mletvske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Restavracija

in kavarna se prodaja v lepem izletnem kraju pri Zagrebu, brez hiše, z vsem inventarjem in 10 letno najemninsko pogodbo s solidno najemnino, velik vrt za 500 oseb, velik promet z vinom in pivom ter kavarniški proizvod. Cena 70.000 Din. Manjši hotel z gostilno v sredi mestu savske banovine, popolnoma urejen, z večletno najemninsko pogodbo (brez hiše), brez konkurence, na glavnem trgu, poleg cerkve. Mesečna najemnina 1000 Din. Cena 70.000 Din. Prodaja Gostilniška poslovalnica M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 146/I

Hotelsko in

restavracijsko

meščansko podjetje (brez hiše, z zaiamčeno večletno solidno najemninsko pogodbo), ki leži strogo v centru velikega, najbolj prometnega mesta Jugoslavije, kjer trgovina in promet dnevno cvete in raste, napredaj. Hotel ima 35 popolnoma z vsem komfortom opremljenih sob za tuje z novim masivnim prvostnim pohištvo, novim perilom in odevami, od katerih je 16 z eno in 15 z dvema posteljama in otomano. Povsod parketi, elektrika, vodovod in telefon. Restavracija je s 40 mizami kompletno urejena in ima popoln servis, porcelan, steklo, namizne prte, kakor tudi letno veliko teraso. Prodaja radi družinskih razmer: Gostilničarska poslovalnica M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 146. Cena 300.000 Din. Potrebna dotovina 200.000 dinarjev.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, tveltr. Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II nadstr.

Bukova drva

stare produkcije, deloma preperela, ev. mešana z gabrom ali hrastom, vsako množino, kupim. Plaćilo takoj. Ponudbe pod »Bukova mešana« št. 9393 na upravo »Slovenca«.

Sedlo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod šifro »Jezdec«.

Laneno seme

kupuje stalno P. Knez, Zagorje ob Savi.

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

centralne kurjave

za nebotičnik ob Dunajski cesti v Ljubljani.

Proračun ter gradbeni pogoji se dobe pri podpisanem uradu od dneva razpisa dalje med uradnimi urami za Din 50.—.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti do 27. avgusta t. l. pri podpisanem zavodu do pol 12. ure dopoldne.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Premog, drva

dostavlja na dom „KURIVO“ dr. z o. z. Dunajska cesta št. 33 TELEFON 34-34.

Pred nakupom žimnic

otoman, spalnih divanov i. t. d., se blagovolite potruditi k tapetniku A. Koblica, Ljubljana, Dunajska cesta 25, vhod z Dvoržakove ulice 3, dvorišče, ki Vas s svojimi solidnimi izdelki, nizkimi cenami in praktičnimi nasveti gotovo zadovolji.

M. HRNJAK Ichnar — SISAK Varnu se potvorb

Zaščitni znak

Dobro je lekarstvo, drogerijah ali hatarov osti iz tvorice in glavnega skla- dca

Kurja očesa Najbolje sredstvo proti kurjim očesom GLAVEN je mas

Zahvala

Ko je neizprosna, kruta smrt ugrabila nam ljubljene soproga, draga očeta, starega očeta, tasta, brata, svaka in strica, gospoda

ing. Adolfa Widra

ravnatelja TPD v pokoju

smo prejeli toliko pismenih in ustnenih izrazov blagodejnega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Zato smatramo za našo dolžnost, da se vsem, ki so nam stali v tej težki uri bodisi s tolažbo, bodisi z dejanji ob strani, tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Prav posebno zahvalo smo dolžni častiti duhovščini z g. dekanom monsignorjem dr. Krulcem na čelu ter za njegov v srce segajoči poslovljni govor na grobu, dalje vsem številnim darovalcem krasnih vencev in cvetja, ki so kar zasuli oder in grob draga pokojnika, Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani, g. g. ravnateljem rudnikov v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju, Rajhenburgu, Kočevju in Hudi jami, vsem stanovskim tovarišem, posebno pa g. obratovodji ing. Homanu za prekrasen govor pred hišo žalosti, predsedstvu rudniških nameščencev v Trbovljah in njegovemu pevskega odseku za ganljive žalostinke, rudarski godbi iz Hrastnika, vsem pokojniku tako dragim rudarjem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da se od njega zadnjič poslovijo, gasilcem žup Trbovlje in Zalec, kakor tudi zastopnikom državne oblasti, korporacij in društev, prijateljem in znancem, ki so pokojnega v tako veličastnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Pred vsem se še posebno zahvaljujemo rudniškemu zdravniku g. dr. Čedeju za nad vse požrtvovalno zdravniško pomoč, ki jo je nudil pokojnemu do zadnjega trenutka.

Laško-Trbovlje, dne 15. avgusta 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

ING. HERBERT LUCKMANN naznanja v svojem in v imenu svojih otrok, kakor tudi svoje tašče, pretresljivo vest, da se je njegova draga, dobra soproga oziroma mati in hči

Zora Luckmann roj. pl. Gorup-Slavijnski

dne 16. avgusta 1931 na lovu smrtno ponesrečila.

Pogreb naše drage, nepozabne se bo vršil v torek, dne 18. avgusta t. l. ob 5 popoldne iz hiše žalosti Ljubljana, Karlovska cesta 18, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 19. avgusta ob 9 dopoldne v mestni župni cerkvi pri Sv. Jakobu.

Ljubljana, dne 17. avgusta 1931.

Ing. Herbert Luckmann, soprog.

Mario, Inge, Herbert, otroci.

Claudia pl. Gorup-Slavijnski, mati.

Bratje, sestre in ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tovarna usnja FRANC WOSCHNAGG i sinovi d. d. v Šoštanju javlja tužno vest, da je njen predsednik upravnega sveta, gospod

FRANC WOSCHNAGG

dne 17. avgusta t. l. po dolgem trpljenju v 66. letu svoje starosti na Dunaju za vselej zatisnil svoje trudne oči.

Nepozabni naš šef bo ostal vsem nastavljenecem in delavstvu trajno v najboljšem spominu.

Pogreb se bo vršil predvidoma v četrtek 20. avgusta ob 4 popoldne iz tovarne v Šoštanju do lastne grobnice pri farni cerkvi v Šoštanju.

Šoštanj, dne 17. avgusta 1931.

Delavstvo in uradništvo tovarne usnja FRANC WOSCHNAGG i sinovi d. d. v Šoštanju naznanja s tem tužno vest, da je 17. avgusta t. l. previden s svetimi zakramenti umrl na Dunaju v 66. letu starosti nepozabni predsednik

gospod komercialni svetnik

FRANC WOSCHNAGG

Z njim izgubimo visoko cenjenega, nepozabnega šefa in vodjo podjetja, kateri je razumel dovesti isto na današnjo stopnjo; izgubimo njega, ki je očetovsko za nas skrbel, čutil z nami, živel z nami in bo ostal vedno v našem hvaležnem spominu.

Bodi mu zemljica lahka!

»SLAVIJA«, jugoslovanska zavarovalna banka

v Ljubljani, Gosposka ulica 12

Telefon št. 2176, 2276

PODRUŽNICE:

Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Ljubljana
Elektroindustrija, d.d.

„BOSCH-SERVICE“

Specijalna delavnica za instalacije in popravila, ter zaloga magnetov, dinamo, električnih svetilk za bletke in avtomobile mazalke, smernike, brisače za steklo, trobil, vseh vrst sveč ter akumulatorjev. Delavnica je opremljena z najmodernejšimi Bosch-stroji in aparati, ter je pod vodstvom v tvornici izvež banih strokovnjakov. Največja solidnost dela in zmerna cena. Bosch service Elektroindustrija d.d., Gosposka cesta 12, dvorišče, Ljubljana

VLAHOV

OKREPLJUJUČI ŽELUDAČNI ELIXIR

ki krepi in zdravi želodec, je edino P. Vlahov odlikovan na vseh svetovnih izložbah. Ime Vlahov z našo eliksirno je zaščiteno po vseh državah sveta. Čuvajte se ponarejanj! Tovarna ustanovljena leta 1861.

V globoki žalosti naznanjamo vsem tužno vest, da je naš ljubljani sin, brat

Pavle Voljč

trgovski sodnik

v cvetu svojih 21. let v nedeljo zvečer ob 8. uri mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika bo v torek ob 4 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče sv. Pavla na Vrhniki.

Vrhnika, dne 17. avgusta 1931.

Žalujoča rodbina Volčeva.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sočutja povodom smrti naše predobre mame, gospe

Katarine Juvan
roj. Bizjak
posestnice v Vodmatu

se vsem najlepše zahvalujemo. — Posebna zahvala bodi izrečena pevskega društva »Zvezda« v Mostah za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in vsem, ki so preblago spremlili k večnemu počitku.

Moste, dne 17. avgusta 1931.

Žalujoči otroci.

Zahvala

Povodom smrti našega draga, nepozabnega pokojnika

Ivana Kastelica

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Predvsem pa se zahvalujemo prečastiti duhovščini, gosp. primariju A. Breclju za njegovo dolgotrajno, požrtvovalno zdravniško pomoč, častitim sestram usmiljenkam ter vsem darovalcem krasnega cvetja.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1931.

Žalujoče rodbine:

Kastelic, Hladky, Marčan, Gjud.

ZAHVALA. Za premožne izraze sožalja, ki smo jih prejeli povodom veliko prerane smrti naše ljubljene, nepozabne žene, mamice, hčerke, sestre, svakinje in tete, gospe

Kamile Volčanšek roj. Stumberger

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so jo v tako veličastnem številu spremljali na njeni zadnji poti, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, sploh vsem, ki so skušali na bodisi kak način omiliti našo neizrečno bol. Posebno zahvalo smo še dolžni č. duhovščini, gg. zdravnikom, ki so se potrudili za blago pokojnico, zlasti g. dr. Hausu v Ljubljani, ki je z vso požrtvovalnostjo in blagodejnim sočutjem omiljeval njeno trpljenje, č. sestram usmiljenkam Leonišča, prijatelju gosp. dr. Zdolšku za iskren in ganljiv poslovljni govor ob odprtem grobu, gasilnemu društvu občine Zakot za zadnjo čast, koja je skazala svoji kumici in pevskega društva »Vrbenica« za krasne žalostinke.

Vsem, ki ste čutili z nami, še enkrat srčna hvala — s prošnjo, da ohranite našo Kamilo v prijaznem spominu.

V Brežicah, 14. avgusta 1931.

ŽALUJOČI OSTALI

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno količino

CLAVETYL CREME.

Cena škatlice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara. l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić. Zagreb, Jelačićev trg 20.

Wiener Messe

6. do 12. septembra 1931 (Rotunda do 13. septembra)

Posebne prireditve:

Pohištvo / Reklama / Svetlobna reklama
Salon za modno kožuhovino / Dunajske modne pletenine / Razstava »Novodobne opreme za kuhinjo na plin. / Električna v gospodinjstvu. Radio in slabi tok. / Pisarniške potrebščine. Sejm železnega in patent. pohištva / Razstava hranil in nasladil / Stavbarstvo in gradnja cest / Tehniške novosti in iznajdbe / Poljedelska in gozdarska razstava / Avstrijska zimsko-sportna razstava.

Nobenega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop na meji v Avstrijo. Ogrski tranzitni vizum se dobi na meji proti predložitvi sejmske izkaznice. Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju ter na zrakoplovih. — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII.

kakor tudi — v dobi lipskega jesenskega sejma — pri Auskunftsstelle in Leipzig Oesterr. Messehaus in pri častnih zastopnikih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putnik«
Dunajska cesta 1 in podružnica Hotel »Miklič«
vis a vis glavnega kolodvora.

Največjo privlačnost dunajskega velesejma tvori velikanska

MODNA REVIIJA

modne veletvrdke JULIUS KRUPNIK WIEN ki se vrši ob otvoritvi sejma v nedeljo, dne 6. septembra ob 1/2 8. uri zvečer v veliki dvorani dunajske koncertne palače (Konzerthausaal)

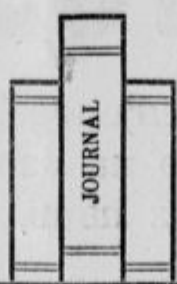
Naročila na vstopnice prosimo brzojavno: WIEN VII., KAISERSTRASSE 115

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Doma ljuha« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

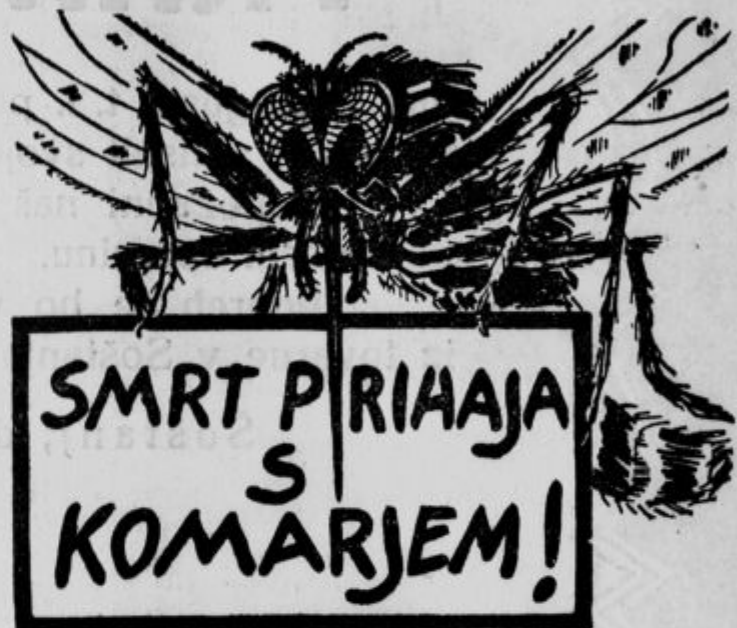
SUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Malarijo-strašno bolezen, ki na njej tisoči umro vsako leto-prinaša samo komar! Uni-ši ubijalce ter brani sebe in svojo deco — Škropi Flit.

Flit ubija muhe, komarje, bolhe, mravlje, molje, stenice, ščurke in drugi mrčes ter njihova jajca. Flitova para je mrčesu smrtonosna a ljudem neškodljiva. Vporaba enostavna. Ne pušča madežev. Ne zamenjaj Flit-a z drugim podobnimi proizvodi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

Škropi

FLIT

Da Te zaščitimo, prodajemo Flit samo v plombiranih konvah.

Kameninaste cevi

v vseh dimenzijah in oblikah ima stalno v zalogi

MATERIAL TRG. DR. Z. O. Z.

I LJUBLJANA,
Dunajska cesta 36/II.
Telefon 27 16
Brzojavi MATERIAL

Avtomobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa, — — Cena vezani knjigi Din 140—
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.